

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2012/13:10

Stenografiska
uppteckningar
2012/13:10

Fredagen den 16 november

1 § Allmänna frågor

Statsrådet Birgitta Ohlsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 16 oktober 2012

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 20 november 2012

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi statsrådet Birgitta Ohlsson och medarbetare välkomna hit till EU-nämnden. Finns det några A-punkter? Ja, det finns det. Med det noterat ser vi fram emot en återrapport från rådsmötet den 16 oktober.

Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Nämnden har fått rapporten. Mötet handlade om förberedelserna inför mötet i Europeiska rådet. GAC diskuterade utkastet inför ER.

Sverige tillsammans med flera andra medlemsstater lyfte fram de nationella parlamenten, det vill säga er parlamentariska roll för legitimitet och förankring när EU går vidare med många långtgående projekt. Jag framhöll att flera förslag i den så kallade EMU-rapporten, till exempel om fiskal kapacitet, är långtgående. Därför kräver förslagen en ännu mer omgående djupanalys där vi får ett klargörande av hur demokratisk förankring och andra aspekter kommer att se ut.

Vi hade en lunch med Herman Van Rompuy där vi diskuterade EMU-rapporten. Jag kan konstatera att långtidsbudgeten *inte* – märkligt nog – var på dagordningen inför allmänna rådet. Men den diskuterades likväl vid en informell frukost med Europaparlamentet. Dessförinnan hade vi också ett möte med den likasinnade kretsen, de tio länder som vill ha en mer restriktiv budget. Det var Storbritannien som var värd på det mötet.

Kort kan jag också säga att like-minded-gruppen fortsätter att hålla ihop på både tjänstemannanivå och politisk nivå in real life och via telefon. Vi håller fast vid vårt mål att minska den totala utgiftsnivån.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 6, Resolutioner, beslut och yttranden antagna av Europaparlamentet under sammanträdesperioderna. Det är en inform-

ationspunkt. Ministern vill inte lämna någon kompletterande information? Nej. Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 7, Europeiska kommissionens arbetsprogram för 2013. Det är också en informationspunkt.

Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det är information från kommissionen. Det kommer inte att vara någon diskussion.

Kommissionen presenterar varje år sina politiska prioriteringar och initiativ för nästa år, det vill säga 2013 fram till början av 2014. Nästa år är fokus på att genomföra många av de redan fattade besluten. Som ni vet finns det en hel del av den karaktären. Därför kommer det att vara färre planerade förslag än tidigare år för att kunna beta av det man redan har kommit fram till.

De prioriterade områdena ligger i linje med regeringens EU-politik, och vi tycker att det är positivt att både tillväxts- och konkurrenskraftsfrågorna ges stort utrymme i arbetsprogrammet. Regeringen kommer att återkomma till riksdagen när vi ser de olika initiativen mer specifikt. Jag ser fram emot att ha en debatt i kammaren med flera av er den 30 januari.

Anf. 5 MARIE GRANLUND (S):

Ordförande! Tack för redogörelsen!

Det är en informationspunkt, men det står ändå att regeringen i huvudsak ställer upp på kommissionens förslag. Det har varit en stor diskussion om Monti II. Barroso lovade att man skulle åtgärda obalanserna mellan marknad och sociala rättigheter. Därefter kom Monti II-förslaget som sades skulle stärka arbetarnas rättigheter i Europa.

Det kom fram mycket kritik i subsidiaritetsprövningen, och kommissionen fick dra tillbaka sitt förslag. Vi tycker att det var märkligt att kommissionen inte gjorde det beroende på att det inte är en europeisk fråga utan beroende på att man inte skulle nå politisk framgång.

Med det sagt kvarstår problemen. Kommer regeringen nu eller någon annan gång att driva att denna fråga borde man ta tag i, det vill säga att jämställa sociala rättigheter med marknad?

Anf. 6 SUSANNA HABY (M):

Ordförande! Jag har en fråga som gäller kommissionens arbetsprogram. Chefen för kommissionen, Pierre Schellekens, var här i förra veckan. Han presenterade de 76 nya punkterna som ska uppnås under den kommande budgetperioden.

Orkar verkligen EU, med tanke på allt som inte gjorts ännu, att ta på sig så många ytterligare uppgifter? Jag ser att regeringen är positiv till uppgifterna. Känns det verkligen som att EU är berett att fortsätta att ta på sig ytterligare åtaganden?

Anf. 7 LARS OHLY (V):

Jag kan instämma i båda de två föregående frågeställningarna.

Jag har vid några tillfällen tagit upp risken för att man i en krissituation försöker att förstärka sin egen position inom olika grenar av unionen. Kommissionen är ett sådant organ som gärna tar på sig mer makt, infly-

tande och fler arbetsuppgifter – också för att legitimera sitt eget stora maktinnehav i dag.

Det vi såg av presentationen av kommissionens arbetsprogram för en vecka sedan var just en kommission som utsträcker sina befogenheter, som hela tiden vill tänja på gränserna, vill göra mer. Då är det lite oroväckande att regeringen inte på något sätt reagerar mot detta, åtminstone är kritiskt inställd till kommissionens ambitioner att bli en allt viktigare regering för det europeiska samarbetet.

Anf. 8 BÖRJE VESTLUND (S):

Det har funnits många oftast framgångsrikt förhandlade frågor där man har varit överens med EU-parlamentet om EU:s inre marknad. EU:s Inre marknadsakt I har nyligen, i princip, blivit klar. Det är inte rimligen så att man ens har hunnit fatta beslut i de olika parlamenten runt om i Europa. Det finns fortfarande problem med tjänstedirektivet.

Nu har man för avsikt att lägga fram Inre marknadsakt II. Borde man inte i det sammanhanget stanna upp och se vad detta egentligen ger. Det kanske räcker med Inre marknadsakt I för att få en bättre ordning. Vi har fortfarande inte fått ordning på till exempel e-handelsfrågorna. Här finns problem med att inte ens medlemsländerna hinner med. De olika länderna hinner inte ens med i sina egna lagstiftningsprocesser.

Anf. 9 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag börjar med Susanna Habys fråga. Många frågor är lite sammanflätade i varandra. Frågan rörde om EU hinner med allt detta.

En sak har varit klok i ansatsen från kommissionen, nämligen att inrikta det hela på genomförande. Även om man kan tycka att det är en ambitiös och diger agenda, som Pierre Schellekens uppenbarligen har föredragit här, är det färre nya programpunkter. Det är viktigt att beta av det man har lovat. Jag tror att det finns en ansats.

Det är viktigt att vi är vakthundar från både regeringshåll och parlamentarikerhåll, i Europaparlamentet och i den svenska riksdagen, så att de levererar.

Låt mig anknyta till vad Börje Vestlund var inne på. Ett fält där vi från regeringens sida tycker att det har gått alldeles för långsamt handlar om den inre marknaden. Även om det cypriotiska ordförandeskapet hade en ambitiös agenda, och har en ambitiös agenda, de har tid kvar på ordförandeskapet, många punkter ska betas av på en lista av 12 punkter, är det faktiskt många punkter som återstår, även på det första blocket. Sedan får vi se hur irländarna kommer att gå vidare. Jag träffade den irländske EU-ministern häromveckan, och Irland kommer att prioritera inre marknadsfrågorna. Det är viktigt att bocka av.

Låt mig återknyta till vad Lars Ohly var inne på. Även om vi inte delar samma politiska åsikter i flera av de specifika frågorna är det viktigt att hålla på subsidiaritetsprincipen. EU-kommissionen har ett Lissabonfördrag med mera att hålla sig till. Det är också viktigt att vi från både regeringshåll och riksdagshåll verkligen bevakar vad som är och inte är EU:s kompetens. Det finns gränsdragningar där man måste vara tydlig och sätta ned foten.

2012/13:10
16 november

Fokus är också att det är viktigt att leverera. Problemet för EU i dag är att det sätts upp ambitiösa agendor men EU kommer inte alltid tillbaka till vad som ska göras.

Vad gäller Single Market Act II, det vill säga en fördjupning av Inre marknadsakt II börjar, är det e-handel med mera som är akut. Det ingår i paketet. Där finns flera olika direktiv. Här trycker Sverige på i förhandlingarna. Det är ett av de fält där vi verkligen lägger fokus.

Sist lyfte Marie Granlund upp frågan om det sociala protokollet. Där får jag helt enkelt återkomma lite längre fram när vi har något mer konkret.

Anf. 10 MARIE GRANLUND (S):

Ordförande! Det är ändå anmärkningsvärt att statsrådet inte återkommer. Frågan kommer inte upp om inte någon driver den. Problemet är när man säger att man ska återkomma när man vet mer. Det är anmärkningsvärt om statsrådet inte känner till mer om frågan efter alla bataljer om Laval och så vidare.

Anf. 11 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Vår arbetsmarknadsminister Hillevi Engström är ansvarig för frågan. Hon kommer att komma till nämnden. Då får ni goda tillfällen att diskutera frågan.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går över till punkt 8, Uppföljning av Europeiska rådets möte den 18–19 oktober 2012. Det är en informationspunkt.

Anf. 13 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Statsministern har återrapporterat i EU-nämnden från Europeiska rådets möte. Jag har inte mycket mer att säga.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Vi går över till punkt 9, Förberedelser inför Europeiska rådets möte den 22–23 november 2012. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 15 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Som ni alla vet går förhandlingarna om EU:s nästa långtidsbudget nu in i en slutfas. Europeiska rådets ordförande vill nå en uppgörelse vid det extrainkallade Europeiska rådet, som sker nästa vecka den 22 och 23 november.

I tisdags kom det första utkastet till ER-slutsatser. Cyprioterna har tidigare lagt fram förslag, men en ny box kom i tisdags natt. Förhandlingsboxen återspeglar det konkreta förslaget till utgiftsnivåer och även komponenter som har förhandlats fram under både det danska och det cypriotiska ordförandeskapet. Det var första behandling i Coreper II i går.

Ett nytt utkast till slutsatser väntas efter diskussionerna vid GAC, som vi ska ha nästa tisdag. Det kommer också att hållas ett möte på måndagskvällen i like-minded-kretsen, de tio länder som vill ha en mer restriktiv budget, för att säkerställa att vi kan ha ett gemensamt agerande

när vi går in i slutfasförhandlingarna. Vi har såklart kontakt hela tiden bilateralt med dessa olika länder.

Jag kommer att stå värd för det mötet, som sker på svenska representationen i Bryssel, på samma sätt som jag stod värd för det första mötet, som var för ett år sedan i Bryssel.

Senare på måndagskvällen kommer vi att ha en diskussion om MFF med GAC-kretsen och Herman Van Rompuy.

Då går jag in lite på det senaste förslaget.

Inledningsvis tycker vi att slutsatserna inte är tillfredsställande från svenskt håll, även om vi kan se en del mindre steg i rätt riktning, som vi såklart trycker på och pressar för att de ska fortsätta.

Det är positivt att det sker ytterligare besparingar på den totala utgiftsnivån i förhållande till kommissionens förslag och ordförandeboken, som kom från cyprioter i slutet av oktober. Men detta är inte på långa vägar tillräckligt för att stabilisera den totala utgiftsnivån jämfört med nuvarande period, och det är inte heller acceptabelt vad gäller Sveriges avgift.

De föreslagna ändringarna i det nuvarande rabattsystemet, där samtliga rabatter förutom – nota bene – Storbritanniens har ersatts av klumpsummor i linje med det som kommissionen tidigare har haft i sitt förslag, är mycket bekymmersamma för svensk del.

Klumpsumman för Sveriges del uppgår till 325 miljarder euro per år. Det är en minskning med 25 miljarder euro jämfört med kommissionens förslag. Sverige får därmed enligt det senaste förslaget en större minskning än andra rabattländer, framför allt Holland och Tyskland, som man kan notera får en ökning. Tillsammans med urholkningen av värdet på rabatten är problematiken en betydande ökning av den svenska avgiften med ungefär 20 procent, en femtedel, jämfört med i dag.

Under den sista vecka som återstår kommer vi självklart att argumentera kraftfullt för att bevara värdet på de svenska rabatterna, så att de inte urholkas, men även för att det ska bli en rimlig bördefördelning mellan medlemsstaterna. Jag kommer också, tillsammans med andra likasinnade kolleger, att argumentera för ytterligare besparingar för att säkerställa stabiliseringen av Sveriges och andra medlemsstaters avgifter till EU-budgeten.

Regeringen är också starkt kritisk till införandet av den så kallade marginalen för oförutsedda utgifter, som ligger utanför utgiftstaket och innebär en betydande utgiftsrisk. Det har vi också stark koll på.

Mer positivt är stegen mot en mer modern utgiftsstruktur och en profil på besparingar som föreslås i förhållande till kommissionens förslag, om man jämför. Här har Sveriges ansträngningar gett resultat. Det är inte helt obetydliga nedskärningar som föreslås inom exempelvis CAP, jordbrukspolitiken. De är faktiskt 12 procent jämfört med i dag eller ungefär 6 procent jämfört med kommissionens förslag.

Det som dock inte framgår exakt är hur besparingarna ska ske inom pelare 1, det vill säga direktstöden, men neddragningarna uppgår totalt till 12 procent jämfört med i dag.

Jag vill nämna att vi hellre hade sett relativt större minskningar i pelare 1 än pelare 2, det vill säga mer neddragningar på direktstöd än på själva landsbygdsutvecklingen. Vi bevakar aktivt frågan om hur LBU-

medlen, det vill säga landsbygdsutvecklingsmedlen, ska fördelas, för det är mycket viktigt med en rättvis fördelning här.

Även inom sammanhållningspolitiken görs det besparingar av inte obetydlig omfattning. Det är ungefär 11 procents neddragning jämfört med i dag eller ungefär 9 procents neddragning jämfört med kommissionens förslag. Flera av de föreslagna ändringarna här går faktiskt i rätt riktning, till exempel minskad effekt av det regionala säkerhetsnätet, Reverse Safety Net, som det heter, och också minskad tilldelning till fattiga regioner i rika medlemsstater och övergångsregioner samt en lägre nivå för medfinansiering från EU. Där kan vi alltså se konkreta framgångar vad gäller reformer inom sammanhållningspolitiken.

Vi kommer fortsatt att argumentera mot det nya målet för övergångsregioner och för behovet av ett mer generellt tak för hur mycket stöd till en medlemsstat kan öka, det som kallas omvänt säkerhetsnät.

Det finns utrymme för mer omfattande besparingar inom infrastruktur, CEF och administration men också inom sammanhållningspolitiken och jordbrukspolitiken.

Vad gäller inkomstsystemet och egna medel ser regeringen med stor oro på de förslag som nu ligger på bordet. Vi är starkt kritiska till förslaget om att en framtida FTT, financial transition tax, ska utgöra grund för ett nytt, eget medel. Att skapa en direkt länk mellan EU-budgeten och skattebetalarna i medlemsstaterna är något som regeringen motsätter sig tydligt.

Vi motsätter oss också förslaget att centrala delar av egna medelssystemet tas utanför egna medelsbeslutet med QMV i stället för som i dag enhällighet. Det tycker vi är fel. Vi är från regeringens sida inte heller beredda att införa ett modifierat långtidsbaserat eget medel från 2021.

Det är ett intensivt förhandlingsarbete som ni alla förstår ligger framför oss nu. Jag kommer att resa ned tillsammans med statsministern till Europeiska rådet, som är den 22 och 23 november.

Jag vill också betona – vilket naturligtvis är viktigt för nämndens demokratiska förankring – att om förutsättningarna för våra förhandlingspositioner förändras kommer vi att ha löpande kontakter med EU-nämnden om så krävs. Ni som har varit med länge och förhandlat om tidigare budgetar vet att så också har varit fallet. Den länken finns och ska vara mycket tydlig, för att ha den starka demokratiska kopplingen.

Anf. 16 KARL SIGFRID (M):

Det är bra att regeringen driver en hård linje.

Med anledning av hoten från Storbritannien och i någon mån också Sverige om veto har det diskuterats vad som skulle hända om man inte når en överenskommelse om en budgetram. Då skulle man på något vis fortsätta och år för år besluta om en budget utan att ha en ny ram.

Skulle ni kunna förklara lite mer i detalj hur den processen skulle se ut? Vad innebär det att inte nå en överenskommelse?

Anf. 17 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Tack för föredragningen! Det är många bollar i luften nu, och det är inte helt enkelt att hänga med i alla förändringar. Det pratas om förändringar hit och dit, men frågan är om det är förändringar från det senaste

förslaget, från ursprungsförslaget eller från gällande budget. Det kan vara lite förvirrande.

Jag uppfattade på slutet att statsrådet sade att det var betydande nedskärningar. Men från ursprungsförslaget är det fortfarande en ökning när det gäller till exempel jordbrukspolitiken. Så har i alla fall jag förstått det. Det finns en grupp inom EU som absolut inte vill skära en krona från jordbrukspolitiken. Där står vi väl fortfarande och stampar på samma plats, känns det som.

Jag tycker att det är bra att statsrådet lyfter fram problematiken med egna medel och QMV. Där har ni vårt fulla stöd att fortsätta att säga nej till de förändringar som har föreslagits.

Däremot är det inte riktigt tillfredsställande med den svenska rabatten. Som EU-ministern själv uttryckte det i ett pressmeddelande är det en ”provocerande minskning av den svenska rabatten”. Det är kanske förhandlingsteknik från kommissionen att Storbritannien får behålla sin rabatt och vi får en kraftig nedskärning. Men hur är sammanhållningen i den grupp som har rabatt, och hur sker diskussionerna med Danmark, som har krävt en rabatt men fortfarande inte har fått någon?

Då är man lite grann inne på hur stabil like-minded-gruppen är. Håller man ihop? Hur ser motståndet ut? Där kommer även Karl Sigfrids fråga in, hur det engelska parlamentets mycket kraftiga beslut om detta hanteras.

Håller då tidtabellen? Tror ministern att det blir en uppgörelse nästa vecka, eller är fortfarande kvaliteten viktigare än tidtabellen? Att vi får ett bra budgetfall måste vara det prioriterade.

Anf. 18 MARIE GRANLUND (S):

Ordförande! Jag skulle vilja följa upp Ulf Holms fråga. Detta med rabatterna är mycket viktigt för oss i Sverige. Så långt verkar det som om regeringen har varit fruktansvärt icke-konstruktiv och inte lyckats, med tanke på att andra länder har lyckats väldigt mycket bättre.

Då är min fråga: Hur avser regeringen att agera framöver för att faktiskt kunna behålla den rabatt som en tidigare socialdemokratisk regering har förhandlat till sig?

Anf. 19 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag börjar med Karl Sigfrids fråga, och sedan kanske Johan Sandberg vill komplettera i fråga om årsbudgetar, hur det fungerar konkret.

Först och främst är det flera olika scenarier som skissas beträffande utvecklingen. Britterna har inte bara hotat med att lägga in veto kring sin egen situation, utan man har också tagit upp förslaget om femårsbudgetar. Det är alltså flera olika förslag som föreligger.

Jag tror att vi kommer att landa i en sjuårsbudget, och jag tror att vi har ganska goda chanser att kunna lösa det hela.

En problematik som finns är att Europeiska rådet, som kommer i december, har en ganska diger agenda. Det ska diskuteras banktillsyn och andra stora frågor parallellt som många europeiska länder befinner sig i stor kris. Det finns starka incitament för att faktiskt lösa frågan redan i november.

2012/13:10
16 november

Johan Sandberg kan gå in lite mer konkret på hur årsbudgetarna fungerar, om vi mot förmodan skulle se ett sådant scenario.

Flera andra, som Ulf Holm, lyfte upp frågan om hur man kan se framtiden, om vi inte löser frågan i november. En del hävdar att frågan skulle kunna komma upp på ER redan i december, så att det blir ett ytterligare försök då. Annars är det väl troligen på ER i februari mars som frågan kommer upp. Irländare och andra får naturligtvis förbereda sig på att ett sådant scenario är möjligt. Men jag tycker inte att vi redan nu ska förut-sätta att frågan inte löses nästa vecka, för det finns starka krafter som arbetar för det.

Jag vidhåller det jag har sagt flera gånger tidigare, att det är viktigare för oss med en bra budget än en snabb tidtabell. För oss är det inte samma press som för andra länder. Så är det på den punkten.

Ulf Holm var också inne på situationen beträffande jordbruksstödet. Jag tror att ni som sitter i lilla EU-nämnden, som träffade Johan Sandberg och Hans Lindblad i går, till och med vid två tillfällen, fick det dokument som jag har här, där man kan se just en tabell över hur CAP har reducerats, så där ser vi framgångar, att jordbruksstöden går ned.

Vi har från svenska regeringens sida stridit hårt tillsammans med en stor like-minded-grupp, bland annat med länder från Öst- och Centraleuropa. Vi har drivit att man ska få ned direktstöden – det gäller artikel 55 i boxen. Det är väldigt tydligt kvar. Det är en av lösningarna för att fortsätta att pressa och få ned budgeten. Det är fortfarande kvar, och det är tydligt med. Vi har kontakt med kolleger flera gånger om dagen just kring hur vi ska fortsätta att pressa nedåt tydligt på den fronten.

Marie Granlund och flera andra var inne på strategin just nu. Det är klart att det är tuffa förhandlingar som pågår. Alla vet att det är ett givande och ett tagande, och man ska inte utesluta någonting vad gäller huruvida länder använder veto eller inte. Men alla länder får slutligen stå upp för sina egna rabatter. Det är något som man får strida för på sitt eget sätt, med eget ansvar för sin egen situation.

Att Sverige inte är berett att kompromissa vad gäller att bevara värdet av våra egna rabatter är väldigt tydligt, och det för vi också ut. Även om vi har fått ett dåligt bud just nu och det är ett politiskt spel för att trycka länder att vekna på vissa positioner är vi mycket fasta och tydliga om detta med våra kolleger, och vi tänker inte backa på den punkten. Det är oerhört tuffa förhandlingar som pågår.

Vad gäller reformagendan – förutom rabattaspekten, som är väldigt provocerande för oss – går det i rätt riktning på en moderniseringsfront både vad gäller sammanhållningspolitiken och jordbruksstödet, så där har vi nått framgångar, och vi kommer att fortsätta att kämpa tillsammans med andra länder.

Jag tänkte sedan att Johan Sandberg skulle tala lite om årsbudgetarna.

Anf. 20 Statssekreterare JOHAN SANDBERG:

Fördraget tar ju hänsyn till om man inte skulle komma överens, och vid ett icke-beslut ligger 2013 års budget till grund för 2014. Då framskriver man det här i en tolfte del.

Men det är därför den förhandling som Hans Lindblad ansvarar för i årsbudgetförhandlingen är så oerhört viktig. Jag tycker att han kan kom-

Anf. 21 Statssekreterare HANS LINDBLAD:

Årsbudgeten för 2013 är en komplicerad historia. Där hade vi ett haveri i förhandlingarna, eller en ajournering som ordförandeskapet valde att kalla det, i fredags när vi inte kunde komma överens. Vi kom överens i rådet, men det var en förlikningsförhandling med parlamentet där vi helt enkelt inte kom överens, och man bröt upp.

Det som är komplicerat i de här förhandlingarna är att det finns en ändringsbudget från 2012 som spänner över nästan 9 miljarder euro. Då hävdade en like-minded-grupp att det här skulle finansieras inom ram. Det vägrade parlamentet att ställa upp på. Om inte den var finansierad innan vi började diskutera 2013 så satte de sig inte vid förhandlingsbordet, var temat och budet från dem. Det här provtrycktes väl lite, men det visade sig faktiskt i tisdags när jag flugit ned och var på motorvägen på väg in till Bryssel, att parlamentet hade lagt ut ett pressmeddelande om att de inte kom, så det var bara att vända och åka hem.

Då fattade rådet ett beslut, vilket man måste göra enligt reglerna eftersom förlikningstiden var slut, att ge kommissionen i uppdrag att komma med ett nytt förslag om 2013. Det här kan dröja, och då kommer vi in i den provisoriska tolfledelen från 2012 års budget. Det finns en risk att de här frågorna kommer att komma upp nu på Europeiska rådet. Min bild är att vi från rådets sida ska fortsätta att hålla ihop ändringsbudgeten och årsbudgeten för 2013 tillsammans, därför att i annat fall tappar vi hävstången mot parlamentet. Rådet förlorar en massa kraft mot parlamentet, så det där är ingen okomplicerad historia.

Samtidigt har parlamentet en poäng. Det är räkningar som har kommit som man ska betala. Att kommissionen sedan har ringt runt till länderna och uppmuntrat dem att snabba på med att leverera in räkningarna rör sig förstås om sammanhållningspolitik, drygt 7 av de 9 miljarderna.

Hur som haver: Om det här skulle gå igenom rakt av skulle det betyda en extra engångsavgiftshöjning på ½ till 2 miljarder kronor för svensk del. Det är mycket pengar, så det finns ett stort värde att hålla i det. Men det beslutas med QMV, så vi kan bli överkörda.

Jag skulle vilja säga någonting om det här med rabatterna, om jag får, herr ordförande. Jag tror att det är precis som Birgitta Ohlsson säger: Till slut står länderna själva. Det finns ingen annan som kommer att slåss för din rabatt. Jag tror att det här direkt provocerande förslaget som man ser nu, som jag sade i går, ska ses mer som ett sätt att testa hur like-minded-gruppen håller ihop och hur de man är rädda för kommer att "vetera". Det är det spelet vi ser. Det är inte vackert, det spelet, men det är i alla fall så jag läser den här delen av boxen.

Anf. 22 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Vad ska man säga om det här? Det finns en del positiva saker i detta, och det är att regeringen driver på att vi inte ska införa direktskatter i EU, som jag förstår det. Man jobbar också för att vi inte ska ta bort vetorätten inom områden som berör det här. Det tycker jag också är väldigt positivt. Det finns även andra positiva exempel.

Däremot tycker jag att det verkligen är beklämmande att Sverige sticker ut i det avseendet att Sverige inte får behålla sin rabatt utan att Sverige ska öka sin avgift.

Jag tycker att det är synonymt med Sverige och förhandlingarna med EU. Det är alltid Sverige som viker sig. Det är alltid Sverige som får stryka på foten. Varför ska Sverige vara en av de absolut största nettobidragbetalarna till EU, och varför ska vi fortsätta vara det just nu? Varför är det alltid Sverige som stryker på foten? Jag tycker att det säger någonting om Sverige mer än om något annat. Som ministern själv säger får ju varje land kämpa för sina egna mål i den här förhandlingen. Det tycker jag tyder lite grann på att Sverige inte alls förhandlar så hårt som man säger utåt att man ska göra.

Därför hoppas jag på en förändring och på att man nu talar allvar i de här diskussionerna, att man åker ned till Bryssel och sätter sig på tvären ordentligt och berättar att vi kräver att få behålla vår rabatt och att vi inte ska betala mer pengar till EU än vad vi redan gör. Att vi nu ska öka avgiften med 20 procent är fullständigt oacceptabelt, och jag tror att det finns ett starkt stöd i EU-nämnden för att vi inte ska öka avgifterna.

Jag vill bara skicka med till regeringen att vi inte kommer att acceptera något slags ökning av EU-avgiften.

Anf. 23 LARS OHLY (V):

Under hela den här processen tycker jag att regeringens företrädare har sagt bra saker, och jag har också vid flera tillfällen försökt uttala stöd för den linje som regeringen har presenterat inför EU-nämnden.

Nu är jag lite mer bekymrad, och det tror jag att ni är också, därför att det rör väldigt lite på sig i den riktning som Sverige vill. Min bedömning av det vi fick höra i går och det som jag har fått beskrivet för mig är att detta är väldigt provocerande utifrån Sveriges position.

Jag har fortfarande tilltro till att regeringen driver de här frågorna. Jag har tilltro till att regeringen menar allvar med det ni säger. Mina inlägg tidigare har varit av karaktären ”stå på er, ni kommer inte att få stöd i riksdagen om ni inte gör det”.

Nu börjar vi närma oss. Det är möjligt att man kommer i ett läge där det går snabbt i slutet. Då vill jag påpeka att det finns väldigt tydliga gränser för kompromisser, i alla fall från Vänsterpartiets sida, och de gränserna går någonstans där regeringen själv har satt dem. Börjar ni tumma på det ni själva har satt upp som mål blir det alltså väldigt svårt för Vänsterpartiet att stå bakom en sådan position i riksdagen.

Det här låter lite hotfullt. Det är inte meningen, men det är en varning, för jag tror att det är en styrka att regeringen känner pressen och stödet för den position ni själva har uttalat. Men jag tror också att det är bra att regeringen är medveten om att det inte finns någon naturlig majoritet i riksdagen för en kompromiss om den kompromissen visar sig vara alltför svag.

Vi får återkomma. Vi har ju statsministern här i nästa vecka, och vi kanske till och med behöver kallas in per telefon, vad vet jag. Men i vilket fall som helst: fortsatt stöd för den position som regeringen säger sig driva och gärna lite tydligare och lite hårdare så att de här provokationerna upphör.

Precis som Birgitta Ohlsson sade nu tycker jag att det är bra att man också betonar att det är bättre med en bra budget än en snabb budget. Det gäller både nästa års budget och MFF. Det är viktigare att det blir bra än att det går snabbt.

2012/13:10
16 november

Anf. 24 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M):

Eftersom CAP trots allt utgör en så pass stor del av budgeten skulle jag i all förenklingsiver försöka få ett svar på en fråga: Vad är budet i nuläget i förhållande till den nuvarande CAP-budgeten, pelare 1 och pelare 2? Hur mycket över eller under nuvarande nivå ligger CAP, pelare 1 och pelare 2?

Anf. 25 PYRY NIEMI (S):

Jag knyter an till frågan om CAP. Med det förslag som är framlagt nu misstänker jag, och det tror jag säkert att fler gör, att det kommer att finnas ett väldigt starkt tryck på att det ska vara mycket mer pengar till pelare 1 än till pelare 2.

Jag föreställer mig att dessa krav kommer att finnas från de medlemsländer som inte är sådana ivrare, och jag noterade att statsrådet sade att ni driver på frågan om det här med att minska anslagen från pelare 1 och föra över fler till pelare 2.

Men en bedömning är ju snarare att med ett minskat anslag totalt sett, vilket är bra och det välkomnar vi, kan det hamna i ett sådant läge att det kommer att bli ett väldigt starkt tryck på att mer pengar av den totala CAP-budgeten kommer att hamna på pelare 1. Då är det oerhört väsentligt att regeringen fortsätter att driva på frågan om att kunna föra över medel från pelare 1 till pelare 2.

Anf. 26 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

När det gäller Johnny Skalins fråga om förhandlingarna vill jag bara säga, nota bene, att resultatet av förhandlingarna vet vi om en vecka eller kanske ännu längre fram. Då kan man komma med de skarpa orden om huruvida vi har levererat eller inte levererat. Men jag kan försäkra Johnny Skalin om att vi har kämpat, vi kämpar nu och vi kommer att fortsätta att kämpa för det som har varit våra prioriteringar: modernisering, en mer restriktiv budget och att behålla värdet av våra rabatter. Det är väldigt tydligt.

För att anknyta till Lars Ohlys fråga: Jag tycker som svensk minister att det är väldigt tryggt i förhandlingspositioner att ha ett starkt stöd från Sveriges riksdag. Det är inte alla ministrar som har det. En del regeringar är inte ens eniga om vilket ben de ska stå på i den här frågan. Det är oerhört svåra förhandlingspositioner, och det sker utspel på olika sätt där man inte riktigt vet var tyngdpunkten ligger.

Det är alltså väldigt skönt att ha det stödet och inte bara stöd från den svenska riksdagen utan också från svenska folket, för det är väldigt många som uppskattar den linje som vi har med modernisering, restriktivitet och att behålla värdet av våra rabatter. Det stödet finns alltså, och det känner vi verkligen att vi har. Vi jobbar oerhört hårt.

Som statssekreterare Hans Lindblad nämnde tidigare är det också ett förhandlingsspel. Det är klart att det provocerar kommissionen att Sverige som först, för ett år sedan, var med och grundade den grupp som vill

ha en mer bantad budget under våren har grundat en annan grupp som vill dra ned pengar vad gäller jordbruksstöd. Där har vi ju satt agendan, och det är också därför man får se att olika länder i detta förhandlingsläge straffas, gynnas och försöker köpa stöd på olika håll. Det är så politik fungerar när man budgetförhandlar. Det vet också alla på olika nivåer i politiken om.

Det är alltså ett avancerat politiskt spel som inte alltid är helt rent hellet, om jag ska vara ärlig, men vi försöker. Vi kämpar och vi driver och vi vet också var vi har våra tydligheter.

Statsministern kommer hit på onsdag. Då vet vi lite mer om hur läget blir, men det här kommer, som sagt, att göras upp in i det sista, om vi får ett resultat nästa helg.

Bengt-Anders Johansson tog upp frågan om just CAP, neddragningar på jordbruksstödet. Tittar vi på CAP är det 12 procents neddragningar jämfört med det vi har i dag, alltså den budget som ligger nu, och 6 procents neddragningar jämfört med kommissionens förslag som kom sommaren 2012, alltså det förslag som var reviderat och som kom i somras.

Tittar man på pelare 1, det vill säga direktstöden, det mer skadliga jordbruksstödet, är det 12 procents neddragning jämfört med i dag och 5 procents neddragning jämfört med kommissionens förslag. Tittar vi på pelare 2 är det ungefär 15 procents neddragning jämfört med i dag och 9 procents neddragning jämfört med kommissionens förslag, så det är lite mer.

Men som sagt: Här finns det utrymme för att pressa ännu mer nedåt, och det har också noterats. Det var inte bara vi som var missnöjda över att våra rabatter inte var fördelaktiga. Fransmännen var oerhört missnöjda över att CAP nu står i fokus och att det är en så pass stark grupp av länder som driver på.

Det som är intressant är att pelare 2 ju har en medfinansieringsaspekt, och det är därför som medlemsstater med ont om pengar vill ha pelare 1. Det finns en sådan dimension också som kan tryckas på. Men anledningen, kan man säga, att vi ändå har nått framgångar vad gäller direktstöden handlar mycket om att många länder inser att det kommer att bli en mer restriktiv budget på totalen, och då måste man också göra sina val. Då känner många länder i Öst- och Centraleuropa att det är viktigare för dem med en bra sammanhållningspolitik som fokuserar på solidaritet och de fattigaste länderna i Europa än att ha kvar ett stort jordbruksstöd, så det är även ett sådant läge som spelar stor roll.

Pyry Niemis fråga var också kopplad till CAP. Vi har, som sagt, intensiva förhandlingsdagar framför oss, och ändras förutsättningarna för förhandlingsläget kommer vi såklart att ha löpande kontakter också med nämnden. Det är självklart för att ha en väldigt tydlig demokratisk förankring.

Anf. 27 Statssekreterare HANS LINDBLAD:

Jag ska försöka komplettera med en sak som jag tror är ganska viktig att komma ihåg men som inte kommer att göra saker och ting enklare att förstå. Men det vi gör nu är att prata om åtaganden. I de förslag som nu föreligger från olika grupper eller från Europeiska rådets ordförande och från ordförandeskapet, där är de samlade åtagandena för nästa period lägre än vad de är för den innevarande perioden.

Då kan man undra varför vi sitter här och tjafsar – EU-avgiften borde väl inte öka i så fall? Men då har vi RAL-problematiken med obetalda räkningar, som uppgår till ungefär 200 miljarder euro under denna period. Det är en uppskattning som är svår att göra, men det ligger i ett spann mellan 170 och 250 miljarder euro. Det här måste man förstå. Betalningarna kommer de facto att stiga. Det är det som gör att vår avgift stiger. Man ska vara lagom imponerad av förslagen på åtaganden med minskningar, för det är ändå som så att vi har denna enorma RAL-problematik som ställer till det med avgiften för alla.

Anf. 28 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Jag tackar statsrådet och statssekreteraren för föredragningen. Det är viktigt att stödja regeringens väldigt ambitiösa arbete för att hålla nere utgiftsnivån men också för att reformera hela budgeten. Det är otroligt mycket som behöver förändras, som statsrådet uttalat i medier, så det är väldigt välkommet. EU:s budget och det vi gör gemensamt ska stärka konkurrenskraft, sysselsättning och tillväxt. Det är också viktigt att länder får incitament att verkligen göra detta, att det finns en incitamentsstruktur i budgeten som gör att det lönar sig att göra rätt saker.

Vi är vana vid att administrationen inte brukar få växa när det är dåliga tider. Det är oftast nolltolerans mot det. Men här är det ganska mycket, till exempel inom utrikespolitikadministration. Det är viktigt att EU har en bra utrikespolitik. Men min fråga är om utrikestjänsten ligger under administrationen eller utrikespolitiken och om man kan låta en del av utvecklingen stanna av. De ska, vad jag förstår, anställa många tusen personer och är väl inte klara med det än. Hur mycket är man beredd att hålla tillbaka utvecklingen av den europeiska utrikestjänsten?

Anf. 29 JOHAN LINANDER (C):

Herr ordförande! Detta är inte enkelt, speciellt inte när man inte jobbar med dessa frågor normalt. När ni pratar om MFF tänker jag på något helt annat.

Jag vill fråga om rabatterna. Är det bara en förhandlingsfråga? Finns det inget regelverk att falla tillbaka på? Min tanke är att så länge det bara handlar om förhandlingar och om att få mäktiga kompisar kommer de stora länderna alltid att vinna på det i förhållande till de små. Är det inte läge att fundera på om det inte borde finnas ett tydligare regelverk för hur medlemsavgifterna påverkas om budgetramen ökar eller minskar, så att alla länder känner av att även de själva kommer att drabbas om ramen ökar?

Anf. 30 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag tycker att regeringen delvis lyckats ganska bra i dessa förhandlingar. Jag har tittat på de olika utgiftsposterna. Bland annat har det ökat ordentligt för forskning och infrastruktur. Man har också minskat bland annat på jordbrukspolitiken. Såvitt jag vet är det första gången det händer.

Jag vill ställa två frågor. Den ena handlar om rabatterna. Jag vill påminna om förra förhandlingsomgången, där Holland, Storbritannien och Sverige verkligen hotade med veto. Jag vet att Carl B Hamilton, Ulf Holm, jag och kanske Lars Ohly fick masa oss hit klockan två natten

mellan fredagen och lördagen för att ha en överläggning om detta. Det viktiga för regeringen Persson var då att ha ett brett parlamentariskt underlag, och det hade man också vid det tillfället. Man hade hela riksdagen bakom sig i det sammanhanget. Jag tror att det har underlättat för regeringen Persson att få igenom budgeten. Jag tror att det är väldigt viktigt.

Med detta sagt måste jag fråga statsrådet om ett område som ligger på henne numera. Det handlar om sammanhållningspolitiken, nämligen de mer ekonomiska delarna där. Förbereder man en konsekvensanalys av vad detta kommer att innebära för de olika fonderna för Sveriges del när man nu ser förhandlingsresultatet? Jag vill erinra om att vi har haft en avvikande mening från Socialdemokraterna i den här frågan. Jag tycker inte att man bör lyfta fram detta när man kommer till skarpt läge när det gäller budgeten.

Den andra frågan handlar om det så kallade mellanmålet. Där var man kanske lite kaxig från regeringen när man sade att man ville ha bort detta helt och hållet. Jag undrar helt enkelt vilken regeringens position kommer att vara när det gäller mellanmålet. Det är inte riktigt klarlagt i de här föredragningarna.

Anf. 31 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Jag börjar med Börje Vestlunds frågor. Det som gäller sammanhållningspolitiken kan vi låta Marita Ljung, som är statssekreterare på Näringsdepartementet, tala om, nu när hon är här. Senare kommer vi att ha ett helt block med henne.

Mellanmålet, som Börje Vestlund refererar till, har även jag refererat till i dag. Vi är fortfarande skarpa motståndare till det, och det är vi inte ensamma om. Det finns flera länder som har den positionen. Jag tror att det är väldigt viktigt att hålla fast vid det om man vill ha ett starkt solidaritetsfokus, där man dock förstås betonar gleshetskriteriet, som finns med i boxen och som är mycket viktigt för svensk del. Där har vi ett tydligt perspektiv.

Jag vill också understryka det som Börje Vestlund sade och som vi har nämnt flera gånger här i dag: Det är viktigt med nära kontakter med riksdagen också under slutförhandlingarna om förhandlingspositionerna ändras.

Johan Linander var inne lite på rabattförandet. Hans Lindblad kanske vill lägga ut texten lite mer, men vi kan konstatera att Storbritannien är det land som har en permanent rabatt. Andra länders rabatter går ut när perioden går ut och måste förhandlas om varje gång. När ett land har en rabatt i grunden har man ett starkare "case" för sig själv än exempelvis Danmark, som nu slänger upp att de vill ha en ny rabatt, som de dessutom har lagt in i sin nationella budget; denna är uppbyggd utifrån att de har den rabatten, vilket gör att det blir ett rätt tufft scenario.

Désirée Pethrus lyfte fram frågan om administrationen och utrikesfältet. När det gäller administration ser vi att det finns ett starkt behov av att reformera och dra ned. Det finns utrymme. Det är en av de kategorier där det kanske kommer att kunna pressas ännu mer och där det också finns en rätt stor uppslutning bland många länder för att fortsätta att trycka på.

Utrikespolitiken i allmänhet är däremot ett fält som vi tycker är väldigt viktigt, inte bara för att man nu bygger upp det nya European Exter-

nal Action Service. Det är ett fält som står för en liten del av budgeten i dag, men är otroligt viktigt för att EU ska kunna ha en stark global politik. Det har vi velat värna.

2012/13:10
16 november

Anf. 32 Statssekreterare MARITA LJUNG:

Givetvis gör vi beräkningar, Börje Vestlund, när vi får varje box för att se vad det kan få för konsekvenser för Sverige. Men det är för tidigt att spekulera om storleken på det svenska återflödet, som vi nyligen har pratat om här, och eventuella konsekvenser av det. Som ni vet driver Sverige i förhandlingarna att det så kallade gleshetskriteriet ska ges tillräcklig tyngd, då det står för en stor del av vårt svenska återflöde. Vi slår också vakt om den särskilda budgetposten för gleshetsbonusen. Här gör vi alltså allt för att maximera återflödet. Det har bäring på vad vi har diskuterat här tidigare.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i denna fråga, men vi har noterat ett medskick från Sverigedemokraterna.

Vi går över till punkt 10 om förberedelser inför Europeiska rådets möte den 13–14 december 2012.

Anf. 34 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Nämnden har fått dagordningen. Den största tonvikten kommer att läggas på ekonomiska frågor. Både jag och statsministern kommer att återkomma till dessa frågor i december, när det närmar sig. Vi det här GAC-mötet kommer det bara att vara en presentation av dagordningen, ingen diskussion, i och med att det ännu är i sin linda.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Finns det något att tillägga under punkt 11, Övriga frågor?

Anf. 36 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Nej.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi EU-ministern för detta.

2 § Allmänna frågor – sammanhållningspolitik

Statssekreterare Marita Ljung

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor – sammanhållningspolitik den 16 oktober 2012

Återrapport från informellt ministermöte den 6 november 2012

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor – sammanhållningspolitik den 20 november 2012

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Marita Ljung välkommen till EU-nämnden. Finns det några A-punkter? Nej, det finns det inte. Då ser vi fram emot återrapporteringen från rådsmötet den 16 oktober och det informella ministermötet den 6 november.

Anf. 39 Statssekreterare MARITA LJUNG:

Herr ordförande! Jag tror att nämnden har fått ut detta skriftligen, så jag vill bara höra med nämnden: Vill ni ha en muntlig rapportering, eller räcker det med den skriftliga?

Anf. 40 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag ska gå på den framgångsrika linje Carl B Hamilton alltid hade och fråga: Vad gjorde Sverige för inlägg när det gäller sammanhållningspolitiken? Det framgår inte av protokollet.

Anf. 41 Statssekreterare MARITA LJUNG:

På det allmänna rådet eller på det informella ministermötet?

Anf. 42 BÖRJE VESTLUND (S):

På det allmänna rådet.

Anf. 43 Statssekreterare MARITA LJUNG:

Där skulle jag kanske egentligen vilja be statsrådet svara.

Anf. 44 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag kan kort nämna att det inte var någon större diskussion om detta i och med att vi stödde den uppgörelse som fanns. Inget inlägg gjordes från oss.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen på den punkten och går vidare till punkt 3 på dagordningen. Det handlar om lagstiftningspaketet för sammanhållningspolitiken. Detta är en beslutspunkt.

Anf. 46 Statssekreterare MARITA LJUNG:

Herr ordförande! Vid allmänna rådet den 20 november har det cypriotiska ordförandeskapet för avsikt att nå en partiell allmän inriktning för ytterligare två tematiska block. Den här gången gäller det finansiell förvaltning och det gemensamma strategiska ramverket på EU-nivå.

Eftersom nämnden haft möjlighet att ta del av rådspromemorian i förväg med regeringens bedömning i bägge blocken ska jag försöka fatta

mig kort. Jag tänker framför allt koncentrera mig på vad som hänt i förhandlingarna sedan promemorian skrevs. Det rör främst blocket om finansiell förvaltning.

Det gemensamma strategiska ramverket på EU-nivå är ett viktigt dokument där målen i Europa 2020-strategin om en smart och hållbar tillväxt för alla ska omsättas i praktiken för att sedan bilda utgångspunkt när vi gör partnerskapsöverenskommelsen och programmen. Den kompromiss som nu ligger på bordet har gått i rätt riktning. Dels har detaljeringsnivån minskat, dels tydliggörs att ramverket inte ska tillföra några ytterligare bestämmelser utöver vad som beslutats för relevanta artiklar. Samtidigt framgår det av ramverket att det heller inte ska urvattna tidigare beslutade artiklar. Jag hade gärna sett ett mer strategiskt upplägg, men sammantaget tycker vi att kompromissen är acceptabel.

Förhandlingarna om blocket om finansiell förvaltning har fortsatt i veckan, dels i måndags i rådsarbetsgruppen, dels i förrgår på ambassadörsnivå i Coreper. Det står nu klart att det finns en bred uppslutning bland medlemsstaterna kring ordförandeskapets förslag att lyfta ut delar av frågorna om årliga räkenskaper och förskott efter det att långtidsbudgeten fastställts.

En fråga som dykt upp sent i förhandlingarna är kommissionens möjlighet att vidta finansiella korrigeringar gentemot medlemsstaterna vid allvarliga brister i genomförandesystemen eller om medlemsstaterna inte vidtagit åtgärder för att få bort allvarliga brister. Här har flera av de nyare medlemsstaterna velat mjuka upp skrivningarna och begränsa kommissionens möjligheter att ingripa.

Från svensk sida tycker vi att det är fullt rimligt att kommissionen har sanktionsmöjligheter vid allvarliga brister i systemen för att på så sätt kunna sätta press på medlemsstaterna och se till att allting fungerar väl och att vi använder varenda euro på rätt sätt. I förhandlingarna har vi därför gett kommissionen och ordförandeskapet stöd.

Sammantaget gör regeringen bedömningen att de två aktuella blocken är acceptabla från ett svenskt perspektiv. Regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bakom förslaget till partiell och allmän inriktning.

Vid allmänna rådet kommer regeringen vid behov att motverka eventuella förslag som riskerar att urvattna kommissionens möjlighet att vidta finansiella korrigeringar gentemot medlemsstaterna när allvarliga brister i genomförandesystemen har upptäckts.

Anf. 47 BÖRJE VESTLUND (S):

Vi ställer upp på regeringens ståndpunkt. Jag har dock en fråga som gäller det allmänna ramverket. Det är bra att det inte har kommit till några ytterligare bestämmelser, men har man kunnat minska antalet bestämmelser så att vi inte får den kritik som har funnits mot att det har varit så detaljerat?

Anf. 48 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Det gäller avsnittet om finansiell förvaltning där statssekreteraren mycket riktigt lyfte upp problemet med medlemsstater som, på ren svenska, inte kan hålla reda på pengarna som betalas ut från EU. Vi har många års dålig erfarenhet av detta.

Därför är det bra att det har kommit upp på bordet med tydligare skrivningar, men frågan är om skrivningarna är tillräckliga ur ett svenskt perspektiv. Kommer verkligen de skrivningar som finns att komma åt problematiken och ge EU-kommissionen sanktionsmöjligheter? Jag är inte övertygad om det med tanke på de skrivningar som revisionsrätten har haft på detta område tidigare.

Jag blir orolig eftersom det finns vissa medlemsstater som vill mjuka upp den här linjen. Kommer de att nå framgång eller kommer Sverige att sätta hårt mot hårt?

Anf. 49 LARS OHLY (V):

När dessa frågor behandlades i näringsutskottet hade vi i Vänsterpartiet en avvikande mening som byggde på att vi inte ser att sammanhållningspolitiken leder till det den ska, i varje fall inte i tillräckligt stor utsträckning. Vi menar att sammanhållningspolitikens utgångspunkter ska vara att de ska minska skillnader mellan regioner och mellan länder, att det mesta ska gå till de fattigaste länderna och att merparten av medlen inte får villkoras med oöverstigliga krav på egen finansiering. Den ska också ha klimatfokus.

I dessa delar tycker jag inte att kompromissen är tillräckligt bra och att den går tillräckligt långt. Därför vill jag upprepa den avvikande mening som Vänsterpartiet hade i näringsutskottet.

Anf. 50 Statssekreterare MARITA LJUNG:

Vi hade gärna sett färre detaljer och mer strategi i ramverket, Börje Vestlund.

När det gäller finansiell förvaltning kvarstår en del olösta frågor, men ibland når vi inte ända fram eftersom det är en kompromiss mellan 27 medlemsstater.

Ulf Holm undrar om detta är tillräckligt. Det finns, som sagt, krafter som vill urvattna detta, men Sverige kommer att vara påstridigt. Kan vi på något sätt skärpa skrivningarna kommer vi självklart att bidra till det.

Vi är nöjda med kompromissen och tror att det räcker, men vid minsta tecken på uppmjukning kommer vi att kämpa emot.

Jag är väl medveten om Lars Ohlys avvikande uppfattning i näringsutskottet. När det gäller klimatfrågan är hållbar utveckling ett horisontellt kriterium som ska genomsyra all planering och genomförande. Vi stöder också den 20-procentiga öronmärkningen av resurser till klimatåtgärder som vi tycker är ett bra steg framåt.

Anf. 51 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Jag fick inte riktigt svar på frågan hur starka krafterna för att mjuka upp är när det gäller finansiell förvaltning. Tas detta med enhällighet eller med kvalificerad majoritet? Jag tror att det är med enhällighet, men jag är inte säker. Det kan bli en skarp situation i det läget. Hur många är länderna som vill mjuka upp?

Jag är nästan inne på att anmäla avvikande mening.

EU-kommissionen har inte fått en ren revisionsberättelse på många år, och en av de viktiga bitarna är just sammanhållningsfonden där medel inte går till det som det är tänkt för. Kanske är inte ens de skrivningar som finns nu tillräckliga för att komma till rätta med problemet att med-

lemsstater inte kan ta hand om pengarna på rätt sätt. Jag fäster därför stor vikt vid dessa frågor.

Jag delar Lars Ohlys allmänna inriktning på hela sammanhållningsfonden. Ska det upp här som en avvikande mening kan jag anmäla det, men det är på hela sammanhållningsfonden och inte på de två boxar vi behandlar nu. Jag håller dock med om den allmänna principen och tycker inte att enbart 20 procent ska vara klimatbra, för det betyder att 80 procent kan vara klimatdåligt. Då är det fortfarande en majoritet av EU:s pengar som kan förstöra klimatpolitiken, och det är inte riktigt rätt fördelning. Man borde ha högre ambitioner än så.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Vi drog slutsatsen att om man är emot helheten är man sannolikt också emot delarna. Vi hoppas att vi har uppfattat Miljöpartiet rätt när vi noterar en avvikande mening.

Anf. 53 Statssekreterare MARITA LJUNG:

Jag fick lite teaterviskningar av mina medarbetare och tänkte svara på om det finns risk för ett blockerande. Det gör det inte. Det kommer inte att räcka för det. Det är ett antal länder som driver det, men som det ser ut i dagsläget kommer det inte att räcka.

Anf. 54 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag stöder den avvikande meningen gällande revisionsproblematiken.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende. Avvikande mening har dock anmälts av Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Sverigedemokraterna. Då tackar vi statssekreterare Marita Ljung och statsrådet Birgitta Ohlsson för i dag.

2012/13:10
16 november

3 § Utrikes frågor

Kabinettssekreterare Frank Belfrage

Försvarsminister Karin Enström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 15 oktober 2012

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 19 november 2012

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar kabinettssekreterare Frank Belfrage välkommen. Det finns A-punkter, och jag lämnar ordet till Ulf Holm, Miljöpartiet.

Anf. 57 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Jag har en fråga om punkt 21 som handlar om ett avtal med Israel om industrivaror och att man ska ha ett tilläggsprotokoll till detta. Det står att avtalet är från 2005. Jag förstår inte varför denna fråga kommer upp nu och om det innebär några reella förändringar. Jag förstår om Frank Belfrage inte kan svara på frågan i dag, och då får ni gärna mejla svar senare i stället. Det är mycket kortfattat i A-punktslistan, och därför ställer jag frågan.

Anf. 58 TOMMY WAIDELICH (S):

Det rör samma punkt. Tilläggsprotokollet gäller industriprodukter, och vi har i dag tullfrihet med Israel vad gäller industriprodukter. Jag förstår att ni som är här inte kan svara direkt, men ge oss gärna ett svar före kl. 14.00. Handlar det om en ny eller ändrad definition av industriprodukter i avtalet? Det finns ju redan med och ger tullfrihet, vilket har varit till stor nytta för Sverige.

Anf. 59 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Herr ordförande! Det stämmer att jag inte är i stånd att ge svar direkt, men vi ska försöka återkomma före kl. 14.00.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Vi har noterat att det fanns A-punkter och går vidare till återrapport från möte i rådet den 15 oktober.

Anf. 61 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

En skriftlig rapport har tidigare överlämnats till nämnden. Jag kan tillägga vad som avhandlades vid lunchen den 15 oktober. Det handlade uteslutande om östra grannskapet med fokus på Vitryssland och Georgien.

Höga representanten Cathy Ashton öppnade debatten om EU:s relation till Vitryssland. Hon sade att den nye utrikesministern anstränger sig för att göra ett bra intryck, men det ansågs ännu alltför tidigt att uttala sig om honom.

Flera ministrar menade att några egentliga förändringar inte har skett. Varken handelsrelationer eller sanktioner tycks ha påverkat inre förhållanden eller relationer till EU och medlemsstaterna.

Att EU ska fortsätta med sitt engagemang i civilsamhället och ge stöd till utbytesstudier var en av de slutsatser man kunde läsa av från lunchdiskussionen.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vad gäller Georgien konstaterade Cathy Ashton att den nye premiärministern utsände positiva signaler, vilket är i enlighet med det intryck som EU:s särskilda representant i regionen har gällande Georgiens relation till EU.

Några ministrar var försiktiga i sina kommentarer och i sin uppfattning inför det nya ledarskapet >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<.

Frågan om Ukraina väcktes inför det då stundande valet som nu har ägt rum. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Moldavien omnämndes kort som en del av östra grannskapet där EU kan och måste påverka. Visumförhandlingar sågs som en viktig del för att värna den europeiska gemenskapen.

Detta om lunchen. Vidare var det kvällen innan en middag mellan EU-ministrarna och den ryske utrikesministern Lavrov. Den diskussionen tog sin utgångspunkt i såväl bilaterala som internationella frågor.

Samtalet beskrevs som >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. På detta sätt förblir till exempel inställningen till Syrienfrågan i FN och säkerhetsrådet radikalt olika mellan EU och Ryssland. Vidare diskuterades tvåspårslösningen som vi arbetar med när det gäller Iran. Vad gällde frågan om internationell aktion i Mali var man från rysk sida däremot angelägen om att markera sitt stöd.

Utrikesminister Lavrov underströk att tiden fram till det bilaterala toppmötet i december borde ägnas åt att överkomma >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< olika uppfattningar och splittringar samt att, som han uttryckte det, anta ett bredare perspektiv vad gäller våra respektive strategiska intressen. Det menade han skulle underlätta en konstruktiv diskussion på toppmötet.

Det var vad jag kan återberätta från middagsdiskussionen med utrikesminister Lavrov.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen på denna punkt.

Sedan har vi kommit överens om att vänta lite med punkt 3, Mali, eftersom den även berör försvarsminister Karin Enström som kommer senare.

I stället går vi till punkt 4, Demokratiska republiken Kongo. Det är en beslutspunkt.

Anf. 63 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det är, precis som ordföranden sade, en beslutspunkt med rådsslutsatser som är förberedda. Bakgrunden är att Belgien har velat lyfta fram det här på EU-ministrarnas dagordning för att skicka en signal inte minst till den kongolesiska regeringen men också till länderna i regionen, givet att oroligheterna i östra Kongo nu fortsätter. Läget på marken är allvarligt, med rebellgruppen M23 som det största orosmomentet.

M23 har den senaste tiden upprättat vad vi kan kalla en de facto-administration i delar av östra Kongo. Sedan har FN:s expertgrupp under säkerhetsrådets sanktionskommitté utarbetat en rapport och som har delgivits säkerhetsrådet. Den har visserligen ännu inte offentliggjorts, men vi vet att där pekas Rwanda och Uganda ut som att ha givit stöd till rebellrörelsen M23. Både Rwanda och Uganda har sedan i olika offentliga uttalanden bestämt förnekat den anklagelsen, som kommer från FN:s expertgrupp.

I det läge som nu råder har flera stora biståndsgivare bestämt sig för att avvakta med fortsatta utbetalningar av stödet. Det gäller Sverige, men det gäller även kommissionen, Världsbanken och Afrikanska utvecklingsbanken.

Från svensk sida har vi menat att det är angeläget att försöka hantera de underliggande problemen till konflikten i östra Kongo. Det är för det internationella samfundet svårt att komma till rätta med problemen så länge som incitamenten saknas i länderna och i regionen, inklusive DRK, för att söka en långsiktigt hållbar fredlig lösning.

Det råder en bred enighet i EU-kretsen om den här analysen, och därför har det heller inte varit alltför svårt att skriva ihop de slutsatser som ministrarna förväntas anta nu på måndag.

I de slutsatser som nämnden har fått del av uttrycker EU fortsatt oro över det försämrade säkerhetsläget och den humanitära krisen i östra Kongo. Man betonar vikten av humanitärt tillträde. EU upprepar sitt fördömande av rebellgruppen M23 och andra beväpnade grupper och kräver att våldet omedelbart upphör. EU uttrycker oro över uppgiften i rapporten från FN:s expertgrupp under sanktionskommittén om externt stöd till rebellgrupperna i östra Kongo, och EU uppmanar berörda länder att upphöra med stöd till dessa grupper och finna en hållbar politisk lösning.

Ministrarna kommer att understryka Kongos eget ansvar, inte minst när det gäller att intensifiera arbetet med säkerhetssektorsreformen. Ministrarna kommer också att föreslå att FN:s generalsekreterare undersöker möjligheterna att tillsätta ett särskilt FN-sändebud för konflikten. Den höga representanten Cathy Ashton och kommissionen ombuds inkomma med ett förslag på en strategisk EU-ansats.

Det är kärnan i de rådsslutsatser som ministrarna förväntas anta i bred enighet på måndag.

Anf. 64 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Tack för föredragningen! Vi hade frågan uppe i utrikesutskottet i går, och jag tycker fortfarande att det är bra om det är så att andra länder för fram att man ändå kanske bör nämna Rwanda vid namn. I detta uttalande tycker jag att man gott kan göra det.

Rwanda har ju, vad jag förstår, mer och mer en explicit inblandning i Kongo och den problematik som finns där. Det finns de som menar att det egentligen är Rwandas president som styr över Kabila inne i Kongo. Det är väldigt allvarligt. Rwanda har naturligtvis stora ekonomiska intressen inne i Kongo. Kagame i Rwanda är ju en av de rikaste presidenterna i Afrika nu, vad jag förstår, så det är klart att de skor sig på de mineraler som finns inne i Kongo, DRK. Därför anser fler och fler att Rwanda har för avsikt att också ha vissa delar av Kongo, till och med

inta vissa delar av Kongo. Det är väldigt allvarliga anklagelser, och kabinetssekreteraren kanske vet mer om dem än de olika informationskanaler som jag har.

Jag tror att det som verkligen bör betonas i detta är regional dialog, att vi kommer fram med en regional lösning på situationen. Det finns flera länder runt omkring som vill göra en insats och som inte vill bidra till den negativa utveckling som är i dag.

Det som står i slutet av uttalandet är väl också bra, att Ashton ska få någon typ av uppgift att hitta en strategisk EU-approach, med multifaceted security and development challenges. Det är väl bra om det är olika delar, eftersom det handlar både om politiska krafter, om ekonomiska krafter kring mineralutvinningen och om militära krafter. Det är flera olika krafter, och det gör att det är så otroligt komplicerat, att det är inte bara Kongos ledning utan också andra ledningar som måste adresseras.

Det här är en utmaning som kommer att kräva att hela EU verkligen står bakom. Det är att välkomna om EU vill ta tag i frågan kring DRK. Det bör vi verkligen välkomna, så jag hoppas att det blir ett starkt stöd för detta arbete.

Anf. 65 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag har inget att tillägga till Désirée Pethrus analys, som jag i stora delar och i allt väsentligt delar.

Vad gäller den regionala dialogen är det naturligtvis väldigt viktigt, som Désirée Pethrus lyfte fram. Det är också en av huvudpunkterna i rådsslutsatserna, där man ska försöka återuppliva det arbete som har bedrivits i det arbete som kallas den internationella konferensen kring de stora sjöarna. Men sedan är också den regionala dialogen i sig betydelsefull, och dess betydelse understryks i texten.

Precis som Désirée Pethrus säger har det rika östra Kongo vad gäller naturresurser naturligtvis varit ett moment som just har lett till de spänningar och den attraktionskraft som finns i den regionen och som då har lett till konflikten.

Att länderna inte har nämnts explicit har ju berott på att vi å ena sidan har säkerhetsrådets expertgrupp >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< och å andra sidan har de mycket bestämda förnekandena från de två länderna. I det läget har de som skrivit rådsslutsatserna valt att tala om de berörda länderna. Men alla vet ju vilka vi avser.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Jag kan sammanfattningsvis konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Vi går vidare till punkt 5, Södra grannskapet. Detta är en diskussionspunkt, eventuellt beslutspunkt.

Anf. 67 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det är en samlingsrubrik för ett antal underpunkter, och det vi ser framför oss är att diskussionen i huvudsak kommer att handla om Syrien och Egypten, möjligen också ett kort nedslag vad gäller Libyen.

Om vi börjar med Syrien är det naturligtvis så – vi talade om det extensivt i utrikesutskottet i går också – att läget på marken skärps dagligen. Det gjordes ett försök att få till en vapenvila av FN:s och Arabförbundets medlare, den före algeriske utrikesministern Brahimi, som ville åstadkomma en vapenvila under den muslimska högtiden Eid. Det misslyckades, och båda sidor bröt vapenvilan ganska omedelbart.

Det är en återspeglning av det förhållandet att båda sidorna uppenbarligen satsar på en militär lösning. Kalkylen är att det är den militära lösningen som ska gälla. Det är det som skapar den oerhört farliga upptrappning som vi nu bevittnar, med allvarliga risker för en spridning av konflikten även till resten av regionen. Vi ser växande spänningar inne i Libanon. Vi ser det naturligtvis i förhållande till Irak. Vi ser de olika beskjutningar som har skett på den turkisk-syriska gränsen. Vi ser också oroligheterna i Jordanien.

Det beror mycket på flyktingströmmarna. Vi har i dag 1,2 miljoner internflyktingar, och närmare 400 000 syrier har lämnat Syrien och befinner sig antingen i grannländerna eller längre bort. FN gör prognosen att före årsskiftet kan siffran vara uppe i 700 000. Vi vet att FN har bedömt att 2 ½ miljon människor i Syrien är i behov av humanitärt bistånd.

Det nya som har inträffat – vi talade också om det i utrikesutskottet i går – är mötet i Doha nyligen, den 11 november, när den syriska oppositionen, eller de 13–14 grupper som vi talar om, samlades för att bilda en paraplyorganisation som nu går under namnet The Syrian National Coalition for Opposition and Revolutionary Forces. I det program som antogs av den syriska paraplyorganisationen finns att förhandlingar med den nuvarande regimen inte är tänkbara, vilket tidigare var den uppmaning som internationella samfundet hade i samband med Genève-dokumentet. Oppositionen avser att verka för regimen fall samt en upplösning av säkerhetsapparaten, och sedan vill man ena de olika militära grupperna.

Sedan finns det två viktiga förbehåll som den syriska oppositionen har gjort. Det ena är att den här överenskommelsen ska ratificeras av samtliga enskilda grupper som ingår. Det har vi inte sett ännu. Det andra är att den här grupperingen ska få internationellt stöd och erkännande. Det har vi inte heller sett annat än bitvis.

Idén är att efter en sådan här ratificering av grupperna skulle den syriska oppositionsgruppen utse en de facto temporär exilregering.

Vi kommer nu att se hur det här arbetet fortskrider, men i form av möjligheter till politiska lösningar är vägen fortfarande väldigt lång, och lösningarna i FN:s säkerhetsråd består. Det enda dokument som internationella samfundet har kunnat ena sig om har varit det som Kofi Annan arbetade fram i Genève i somras som just talar om transitionsöverenskommelser och en politisk lösning där man förhandlar mellan parterna. Men i dag är det, som sagt, framför allt den militära kalkylen som råder på båda sidor.

Rådsslutsatser har förberetts. Det är en rörlig materia. Det diskuteras i Bryssel just nu om den slutliga utformningen av texten, men i den senaste versionen vi har, som skiljer sig något lite från den som nämnden har fått, är huvudpunkterna att EU skulle markera fortsatt djup oro över den alltmer försämrade situationen i Syrien och för de regionala spridningseffekterna. Ministrarna skulle understryka fortsatt fullt stöd för

FN:s och Arabförbundets särskilde representant Lakhdar Brahimi för att finna en politisk lösning. EU skulle upprepa sin uppmaning till FN:s säkerhetsråd att ta sitt ansvar – ett tydligt budskap i det avseendet. EU skulle välkomna oppositionens etablering av The Syrian National Coalition for Opposition and Revolutionary Forces och se fram emot ett samarbete med en inklusiv koalition som baserar sig på MR och demokrati.

Givet den försämrade situationen och vinterns antågande kommer ministrarna också understryka att det är viktigt att öka det humanitära stödet och tillträdet både till Syrien och till grannländerna och slutligen uppmana alla att respektera den internationella humanitära rätten.

Det vi förutser är att diskussionen inte minst kommer att handla om hur man karakteriserar den nya syriska oppositionen. Vi har sett, framför allt i fransk tappning, hur Frankrike nu har erkänt denna som den enda legitima representanten för det syriska folket. Från fransk sida försöker man att få EU att ställa sig bakom att det är den nya syriska organisationen som ska erkännas och stödjas.

Vi och många andra vill väl vara lite mer försiktiga när det gäller att karakterisera oppositionen. I det här läget finns det dock all anledning att välkomna att oppositionen har kunnat ena sig under en gemensam paraplyorganisation.

Anf. 68 LARS OHLY (V):

Det finns ingen avvikande mening i den här församlingen, tror jag. Det är en rimlig hållning att man ska anta de här slutsatserna. De är väl i huvudsak bra. De kommer dock inte att påverka verkligheten så mycket.

Det som kan påverka verkligheten, som kan göra att världssamfundet faktiskt kan ta sitt ansvar skulle ju vara att Kina och Ryssland påverkades att förändra sin position. Det är egentligen, som jag ser det, den nyckel som man har för att kunna låsa upp världssamfundets förklamation just nu. Därför är jag intresserad av om det finns någon information om till exempel den nya kinesiska ledningen. Hur ställer man sig i utrikespolitiska frågor i stort och framför allt i den typ av frågor som just nu berör Syrien? Togs det vid middagen med premiärminister Lavrov upp några särskilda diskussioner kring Rysslands ganska hårdnackade inställning till ingripande i Syrienkonflikten?

Om Kina och Ryssland skulle kunna förmås att förändra sin hållning skulle plötsligt de här slutsatserna kunna bära någonvart. Då skulle de också kunna påverka verkligheten.

Anf. 69 TOMMY WAIDELICH (S):

Jag vill tacka för föredragningen. Jag har inte heller någonting emot regeringens ståndpunkt. Jag tycker att den är väl övervägd. Men kabinetssekreteraren nämner risken för regionala spridningseffekter: Irak, Jordanien, Libanon och Turkiet. Jag skulle vilja fråga kabinetssekreteraren om han också ser risk för spridning till Israel.

Vi har ju sett beskjutning mellan Syrien och Israel vid Golanhöjderna för första gången på decennier. Nu har vi också beskjutning från Gaza. Enligt medieuppgifter är det med iranska långdistansrobotar. De kan komma från Hamas tidigare goda relation med Iran, men Hamas anses ju stå nära brödraskapet i Egypten som i sin tur stöder oppositionen i Syrien. Det spekuleras om Jihadgrupper på Gazaremsan som står nära Iran.

Trots att det alltid är mycket spekulationer i det här läget, ser kabinetssekreteraren också en risk för att det finns ett intresse från Syriens och Irans ledningar att dra in Israel i konflikten och på så sätt kanske kunna komma undan den egna oppositionen?

Anf. 70 PYRY NIEMI (S):

Ordförande! Tack för föredragningen! Jag tar lite bäring på det Tommy Waidelich sade. Hur är det med de 13 eller 14 oppositionsgrupper som har ställt sig bakom den här paraplyorganisationen? Vilka typer av kontakter finns det från EU:s sida med dem, och hur stor är sannolikheten att de kan enas om att ratificera någon slags gemensamt ställningstagande?

Problemet är ju många gånger att flera av de här grupperingarna är mer motståndare mot varandra än mot den syriska regeringen. Det hantelandet kan också vara en lång väg. Det kanske är nästan ännu viktigare att få dem att enas för att kunna komma vidare också i den förhandling som även Lars Ohly och Tommy Waidelich har påtalat.

Anf. 71 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag har bara en fråga som gäller de handlingar som vi inte hade tillgång till i går. Vi fick ju ett resolutionsförslag på bordet nu. Jag tittar också i återrapporten från den 15 oktober. I det dokumentet står det att man vill adressera de ökade behoven inför den kommande vintern, behov av uppvärmningsgas, och att EU borde komma på ett sätt att leverera stöd trots sanktionerna.

Jag har försökt läsa väldigt snabbt i den engelska versionen, men jag undrar om det fortfarande finns några sådana tankar kring att på något sätt lösa denna situation.

Anf. 72 SUSANNA HABY (M):

Tack för väldigt bra information utöver det som vi har fått skriftligen!

Jag har en fundering kring oppositionsgruppen, som vi egentligen inte vet alls vilka de är. Naturligtvis är det en god ansats att se till att få en bra lösning på detta och att man ska arbeta med båda parter, men det är också väldigt viktigt att de man arbetar med är gedigna personer som verkligen vill göra det de utger sig för att vilja göra, eller hur? Där tror jag att man behöver fundera mycket mer på vad som är deras syften och vad som är deras ambitioner när de nu vill ta över makten.

Det är också så att Assad tillhör en klan som utgör kanske 10–15 procent av befolkningen. Vi såg ju vad som hände i Libyen. Där mördade man dem som suttit vid makten. Hur har EU tänkt att den här transitionsplanen ska hanteras i verkligheten?

Jag måste ändå säga – och detta är väldigt personligt – att jag lite grann känner att det är en aning naivt att skriva i de svenska ståndpunkterna att Assad måste stiga åt sidan och att den samlade oppositionen ska ställa sig bakom. Jag tycker personligen att vi har väldigt dålig inblick och insikt i vad det egentligen är som driver de här människorna att göra det de gör. Ser vi på den tv som man kan se i arabländerna får vi en helt annan bild av vad det egentligen är som pågår.

Hur resonerar kabinetssekreteraren och UD i de här lite övergripande frågorna?

Herr ordförande! Först till Lars Ohlys fråga, om man kan påverka Ryssland och Kina. Just nu ser det inte så ut, men det finns möjligtvis också en ny trend som den ökade upptrappningen av riskerna till en större regional konflikt innebär. Den i sin tur kan utlösa konvergerande intressen på både amerikansk och rysk sida liksom även kinesisk. I det läget kanske ändå säkerhetsrådet måste besinna sitt ansvar och ta itu med frågan innan den här konflikten urartar bortom all kontroll.

Vi har inte sett det där riktigt än, men den formen av diskussion och kommentarer börjar man höra alltmer. Vi kan kanske se att ett av syftena bakom rådsslutsatserna just är att igen, i varje fall från europeisk sida, uppmana säkerhetsrådet att ta sitt ansvar.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Finns det en möjlighet, frågar Tommy Waidelich, att det här också kan sprida sig till Israel. Vi såg, och Tommy Waidelich var inne på det, att det just på Golanhöjderna har förekommit vissa beskjutningar. Samtidigt tror jag att lösningen på situationen är den att varken den syriska regimen eller Israel har ett intresse av att ha en sådan upptrappning just på det frontavsnittet.

Nu är situationen så flyktig och så eldfängd att ingenting kan uteslutas. Onekligen vet man aldrig riktigt hur den upptrappade Gazakonflikten kan återverka också på det frontavsnittet. Vi ser det inte just nu, men ingenting kan naturligtvis uteslutas. Nu har Assadregimen fullt upp med att militärt sett ägna sig åt att bekämpa oppositionen och rebellrörelserna, därför finns inte orken och kapaciteten att ge sig på Israel. Man kunde ju i konfliktens begynnelse spekulera i att det skulle kunna vara möjligt därför att det skulle vara ett sätt att skapa ökad ro i förhållande till just oppositionen. Men så blev det inte.

Det kom flera frågor kring de olika grupperingar som ingår i den syriska oppositionen. Frågorna är i högsta grad berättigade och relevanta, för det är en väldigt heterogen samling av olika grupperingar, varav ett antal också med jihadistiska förtecken. Det är naturligtvis en återspeglingsbild av att den syriska konflikten håller på att urarta till en sekteristisk fragmentering av hela samhället. Vi har de olika intressegrupperna med olika agendor och olika dagordningar. Det är också det som har förklarat varför det har varit så svårt att få dem att enas. Det är kanske bara under det yttre trycket som de nödtorftigt har velat bilda den här paraplyorganisationen.

Vi har de kurdiska grupperna. Vi har de kristna grupperna. Vi har de olika sunni- och shiamotsättningarna. Även dessa olika motsättningar återfinns inom oppositionen.

Den gruppering som vi kanske har haft mest kontakt med har naturligtvis varit SNC som förblir lite av en kärna i oppositionen. De hade för övrigt sitt styrelsemöte här i Sverige i somras. Det leddes av en svensk-syrier som förblir kvar i styrelsen. Sieda, heter han.

Men det som EU naturligtvis nu känner starkt, och det återspeglas i rådsslutsatserna, är just betydelsen av att samarbeta med oppositionen i akt och mening att försöka se om man kan få till en början till en politisk plan. Det är därför betydelsen av en demokratisk och MR-baserad utveckling stryks under mycket noggrant. Lättare sagt än gjort, men det måste vara ansatsen från EU:s sida.

Slutligen frågade Désirée Pethrus om sanktionerna. Jag glömde att nämna i den första inledningen att tanken är att EU:s sanktioner mot Syrien kommer att förlängas tolv månader. De förväntas dock inte tas vid det här rådsmötet utan förbereds för ett kommande rådsmöte, förmodligen som en A-punkt i någon annan rådskonstellation.

När det gäller den specifika fråga som Désirée Pethrus ställde tror jag att Désirée Pethrus är ute efter någonting som också vi har bekymrat oss över, nämligen att man från syriskt humanitärt håll har påpekat att det totala oljeembargot har inneburit att också olika former av energiförsörjning för hushållen, kort sagt hushållens matlagning och eldningsolja till de olika husen och samhällena, har kommit att drabbas. Det är det som finns i tankarna när det gäller att i den humanitära hjälpen se om man kan hjälpa till även på den punkten.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Delar av det avser, såvitt vi har uppfattat det, en diskussion som ska komma från bland annat fransk sida. Det är ett initiativ till att diskutera det erkännande som de har gjort bilateralt. I den delen konstaterar jag att det finns majoritet för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i frågan.

Då går vi vidare och kommer till frågan om Egypten. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 75 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Bakgrunden är den att i Kairo ledde EU i början av veckan ett arbete med den nya egyptiska administrationen. Det kallas för en task force. Det är en etablerad modell. EU har använt den tidigare med Tunisien och Jordanien. Man försöker helt enkelt samla hela verktygslådan, inklusive andra aktörer utanför EU, för ett samarbete med ett givet land – i huvudsak har det varit i Nordafrika – för att se hur man på bästa sätt kan hjälpa till vid övergången till just en civil, demokratiskt baserad administration och framför allt också hjälpa till så att samhället i ekonomisk och social mening kommer på fötter igen.

I Egyptens fall är det särskilt angeläget med tanke på det starkt försämrade ekonomiska läget. Där har naturligtvis betydelsen av att få till ett avtal med IMF varit en mycket dominerande del i diskussionen. Det här EU-laget leddes av Cathy Ashton, men hon var ju åtföljd av ett antal ministrar, däribland Carl Bildt från svensk sida.

I beslutsmening inför rådsmötet på måndag är det endast en A-punkt där man talar om att det är nödvändigt att underlätta för återförandet av de medel som var frysta under den tidigare administrationen, Mubarakregimen, alltså att de nu ska kunna återföras till den nya egyptiska administrationen.

I politisk mening har utgångspunkten varit president Mursi som bytt ut militärledningen och tillsatt en i huvudsak teknokratisk regering. En konstituerande församling arbetar på ett utkast till författning, som kan komma att presenteras före årets slut. Utkastet ska sedan godkännas i en folkomröstning. Man kan notera att liberala och sekulära krafter uppfattat att den konstituerande församlingen domineras av islamistiska krafter

och har uttryckt sitt missnöje över detta. Den diskussionen lär väl fortsätta. Efter antagandet av konstitutionen planeras ett parlamentsval som kan ske i början av 2013.

2012/13:10
16 november

Låt mig som avslutande kommentar säga att man från EU:s sida varit angelägen om att visa att i det stöd- och reformarbete som EU kan och vill stödja kommer naturligtvis mer-för-mer-principen, som vi många gånger talat om i nämnden, det vill säga viljan och benägenheten att genomföra reformer, att utlösa stödet från EU.

Anf. 76 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Det står ingenting om det, men vi brukar ju ta upp frågan om jämställdhet. Det är många kvinnor som genom Sidas försorg och via andra organisationer verkligen vädjar att vi ska föra fram kvinnorna. Jag tror att det var två kvinnor som valdes till parlamentet. Jag får förutsätta att mänskliga rättigheter finns med men vill ändå göra detta medskick.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Vi uppfattar det som ett medskick helt enkelt.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i denna fråga.

Vi går vidare till Libyen. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 78 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det blir förmodligen en mycket kort diskussion. Egentligen kan man sätta ett frågetecken för att Libyen ska diskuteras eftersom det inte finns någon riktigt operativ mening under diskussion just nu. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Utgångspunkten för den förmodligen rätt korta diskussionen blir att det nu finns en ny libysk regering som godkänts av parlamentet. Vi kanske kan använda begreppet samlingsregering eftersom det är de två stora, dominerande krafterna som finns i regeringen. Det är dels partiet som nu kallas National Forces Alliance och leds av den förra övergångsregeringens ordförande Jibril, vars namn vi ofta haft uppe till diskussion i nämnden, dels partiet Freedom and Construction Party, som alltså är Muslimska brödrskapet.

Från EU:s sida är det välkommet att en ny och inklusiv regering har godkänts av det libyska parlamentet. Man kan nu försöka påbörja den långa vägen från klansamhället, som fanns i Libyen post-Gaddafi, och gå mot ett värdebaserat rättssamhälle.

Den nya regeringen står inför stora utmaningar, och det kommer väl att lyftas fram i diskussionen. Säkerhetssituationen måste förbättras, arbetet med att bygga det nya, demokratiska Libyen måste fortgå, inklusive att arbeta med en ny konstitution som respekterar den universella standarden för mänskliga rättigheter.

Stödet från EU, som kommer att koncentreras på säkerhetsområdet, är viktigt för den libyska transitionsprocessen, och även det kommer säkert att kommenteras i den diskussion vi förutser ska äga rum.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Punkten om Libanon har, såvitt vi förstår, blivit en A-punkt.

Vi går vidare till punkt 6, Fredsprocessen i Mellanöstern. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 80 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Herr ordförande! Den diskussionen kommer med all sannolikhet att domineras av framför allt en punkt, nämligen eskaleringen i Gaza. Ministerna förväntas också utbyta åsikter och diskutera den kommande omröstningen i FN:s generalförsamling, om den blir av, gällande resolutionen om Palestinas ställning som observatörsstat i FN och knutet till detta vikten av återupptagna fredsförhandlingar.

Eskaleringen i Gaza är naturligtvis djupt oroande. Vi känner igen ett upptrappningsmönster där båda parter eskalerar våldet. Det började med ett antal missilangrepp från Gaza, vilket följdes av israelisk retaliation och i samband med det dödandet av Hamas militära ledare, vilket av Hamassidan tolkades som en reell krigsförklaring.

Därefter har upptrappningen fortsatt. I morse kl. 8 hade redan 270 raketer träffat Israel, och för första gången sedan 1991 har, vilket vi kunnat följa i medierna, några raketer slagit ned i närheten av Tel Aviv. Över 300 mål i Gaza har i dag på morgonen beskjutits av israelerna, 100 av dem i natt. Totalt uppges 19 palestinier ha dödats och över 150 skadats. Tre israeler har dödats och 54 har vårdats för sina skador. Det är de uppgifter vi fått in.

De uttalanden som gjorts tyder på att Israel troligen kommer att fortsätta operationen tills de uppnått målet, som de själva betecknar som återupprättad avskräckningsförmåga. Det har diskuterats huruvida det finns tecken på att detta kan följas upp av någon form av markoffensiv – frågetecknen.

Länderna har återkallat sina respektive ambassadörer för konsultationer. Det som ska hända i dag kan möjligtvis vara åtminstone en början till en liten öppning eftersom den egyptiske premiärministern Kandil kommer att besöka Gaza. Parterna har kommit överens om att eldupphör ska gälla under den perioden. Kan det sedan utnyttjas för att vidgas vore det naturligtvis det önskvärda. Huruvida det lyckas återstår att se.

Arabförbundet kommer att sammanträda i morgon. FN:s generalsekreterare Ban Ki Moon väntas besöka Israel, Palestina och Egypten den 20 november. Som nämnden sett har utrikesministern från svensk sida gjort uttalanden om att allt våld från Gaza och mot Gaza måste upphöra eftersom risken annars är överhängande att våldet eskalerar ytterligare. Den eskaleringen kan bli bortom kontroll.

Som vi ser det är upptrappningen i Gaza i grunden en konsekvens av frånvaron av en verklig fredsprocess de senaste åren. EU:s politik måste nu inriktas på att skapa förutsättningar för en sådan process, vilket ministerna kommer att diskutera på måndag. EU:s höga representant Cathy Ashton har just gjort ett uttalande med ungefär det innehållet.

Vi räknar med att det kommer att komma rådsslutsatser; det pågår en diskussion i Bryssel. Vi får återkomma till nämnden när slutsatserna är utformade. Vi har ännu inte fått någon text, men vi räknar med att EEAS

kommer att vilja lägga fram förslag. EU måste framträda med sina synpunkter när ministrarna träffas för att tala om detta på måndag.

Den andra punkten som ministrarna förväntas diskutera gäller en eventuell kommande omröstning i FN:s generalförsamling om en resolution om Palestinas status. Jag säger eventuell eftersom det pågår ett antal försök för att se huruvida man kan övertala president Abbas att inte genomföra omröstningen. Inte minst har man från amerikansk sida, men även från europeisk, försökt övertyga honom om att det kanske kan ligga i hans intresse att inte nu forcera frågan om Palestinas status i generalförsamlingen utan låta den nya amerikanska administrationen efter valet samla sig – det förestår ju byten både på utrikes- och försvarsministerposten – och ta ett samlat tag om fredsprocessen för att sedan återkomma på andra sidan årsskiftet med försök att åter få i gång fredsförhandlingarna. I det perspektivet har president Obama, vilket framkommit i medierna, vädjat till president Abbas att inte genomföra omröstningen.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<
Han har redan före den värsta Gazaupptrappningen i sina uttalanden framhållit att han vill genomföra omröstningen. De har valt den 29 november, som är ett symboliskt datum. Det var den dagen som FN 1947 röstade för resolution 181, som gällde Palestinas delning på basis av Folke Bernadottes fredsplan. Det var första gången man talade om en tvåstatslösning.

Den resolution som nu kommer att finnas på bordet – vi har bara sett ett utkast, som den palestinska delegationen cirkulerat – handlar om att höja Palestinas status till observatörsstat i FN. Det är den option som i FN-jargongen kallas för Vatikanoptionen, eftersom endast Vatikanstaten har det. Tidigare hade även Schweiz det, men Schweiz är numera fullvärdig medlem i FN. I resolutionen används dessutom, vilket är intressant att notera, ett språkbruk som är direkt hämtat från EU:s slutsatstexter, framför allt gällande tvåstatslösningen.

Diskussionen kommer naturligtvis att fortsätta. Det är rörlig materia. Vi vet inte hur texten i dess slutliga utformning kommer att se ut. Därför har vi från regeringens sida ännu inte tagit ställning till det. Beredningen fortsätter.

Den tredje punkten som ministrarna med all säkerhet kommer att diskutera är hur åter få i gång fredsförhandlingarna och hur kunna bidra till att inte minst återuppliva den amerikanska administrationens engagemang för fredsarbetet och kvartettens arbete för en fredslösning.

Anf. 81 TOMMY WAIDELICH (S):

Tack för föredragningen! Vi fick en föredragning i utrikesutskottet i går, och jag fick då svar på en del av mina frågor. Det som nu händer på bägge sidor av Gaza, det upptrappade våldet, är tragiskt att se. Av den anledningen tycker jag att regeringens linje att ytterligare trycka på för att få i gång fredsförhandlingar är mer aktuell än någonsin. Där ger vi vårt fulla stöd.

Samtidigt tycker vi att regeringen borde kunna ge ett tydligt stöd i den andra frågan, den som gäller den resolution i FN som ger Palestina observatörsstatus. Det stärker de diplomatiska försöken, och nu när våldet eskalerar är det viktigt att försöka hitta olika sätt att komma fram på vägen mot en tvåstatslösning.

I utrikesutskottet i går fick vi svaret, och kabinetssekreteraren har upprepat det i dag, att ärendet fortfarande är under beredning i regeringen. Som vi förstod av föredragningen i utrikesutskottet är det flera länder inom EU som inte satt ned foten. Det innebär också en möjlighet, för det betyder att vi är inne i ett formativt skede. Därför vore det bra om regeringen kom till ett snabbt avslut i sin beredning och följde den linje som vi förordar, nämligen att ge Palestina observatörsstatus.

Anf. 82 LARS OHLY (V):

Det förra Gazakriget 2008–2009 förskräcker. Det är ett oerhört lidande för dem som drabbas på båda sidor. Det är viktigt att såväl raketbeskjutningen från Gaza som de militära aktionerna mot Gaza upphör.

Man måste emellertid ha rätt proportioner i detta. Gaza är ett av de mest tätbefolkade områdena i världen. Det finns få ställen där man kan gömma sig undan raketbeskjutning eller militära angrepp.

Förra gången ledde det till att av de ungefär 1 450 människor som dog i Gaza var 400 barn. De israeliska förlusterna uppgick till, beroende på vem man litar på, mellan 30 och 50. Det är naturligtvis lika tragiskt med varje människa som förlorar livet, och det är lika allvarligt för varje familj som förlorar en anhörig, men det israeliska ansvaret för det krig som då pågick har vi tydliggjort vid flera tillfällen. Därefter har också återuppbyggnaden försvårats genom att Israel har fortsatt att bestämma vilka varor som får komma in och vilka varor som blockeras. Till exempel har byggnadsmaterial hört till den typ av varor som ganska konsekvent har förnekats Gazaborna, vilket gjort att stora delar av Gaza city fortfarande ligger i ruiner.

Vad vi ser framför oss nu är i allra värsta fall ett nytt Gazakrig, med nytt mänskligt lidande och fler barn som dör. Framför allt gäller det nu att få bägge sidorna att ta sitt förnuft till fånga men också att inse att den överlägsna militärmakten har ett extra stort ansvar och att pressen på Israel därför måste vara extra tydlig.

I den här frågan är detta naturligtvis inte någon avvikande mening, utan det är en förstärkning av argumentationen för hur viktigt det är att agera.

Så till den andra frågan! Jag är inte nöjd med beskedet att regeringen fortsätter att bereda frågan om hur Sverige ska ställa sig till Palestinas uppradering av FN-statusen. Påtryckningarna på president Abbas att dra tillbaka förslaget bygger på att man faktiskt går Israel till mötes genom att då också erkänna deras bild av vad som är en rimlig balans i statusen mellan israeler och palestinier.

Jag menar att det inte finns någon sådan rimlig balans i dag över huvud taget. Vi är inte i närheten av det. Israel har i princip alla fördelar diplomatiskt, internationellt, politiskt, ekonomiskt och militärt sett. Dessutom är det Israel som ockuperar Västbanken. Det är Israel som blockerar Gazaremsan. Det är Israel som har det övergripande ansvaret för att en tvåstatslösning i dag kanske är längre bort än vad den har varit på länge. Därför menar jag att ett tydligt stöd till den palestinska ambitionen att åtminstone erhålla en observatörsstatus är det minsta man kan begära från svensk sida.

Jag ser i underlaget att Sverige eftersträvar en enhetlig position från EU-länderna. I sig behöver man inte ha något emot det, men det är natur-

ligtvis helt beroende av vilken position som EU-länderna skulle kunna tänkas komma överens om. Med erfarenhet av hur Mellanösternkonflikten och Palestina-Israel-frågan tidigare har behandlats inom EU är det naivt att tro att man skulle kunna komma överens om en position som åtminstone närmar sig det som jag tycker skulle vara rimligt, nämligen ett klart ställningstagande för Palestinas rätt att bli observatör i FN.

Även om det inte är säkert att det blir en beslutspunkt måste jag vara tydlig med att markera att vi vill driva på regeringen i riktningen att man tydligt ska ta ställning för Palestinas rätt till observatörsstatus och att man också ska se det som en del av en lösning på längre sikt. Det ska till exempel sättas i ljuset av Abbas tydliga ställningstagande mot en del palestiniers rätt till återvändande, vilket inte togs emot särskilt väl överallt på den palestinska sidan men som ändå skulle ses som en utsträckt hand. Han stod faktiskt fast vid 1967 års gränser med östra Jerusalem som huvudstad men stödde inte automatiskt olika förslag om att palestinier som fördrevs i slutet av 1940- och början av 1950-talet skulle ha rätten att återfå sina egendomar. Det var säkert smärtsamt på sitt sätt, men det var också en hand som sträcktes ut. Den menar jag ska mötas med respekt för ansökan om en observatörsstatus i FN.

Anf. 83 MARIE GRANLUND (S):

Ordförande! Tack, kabinetssekreteraren, för redogörelsen! Jag håller med om det som Tommy Waidelich har varit inne på om Palestina och observatörsstatusen. Vad man kan konstatera är att det aldrig är rätt tillfälle för Palestina att flytta fram positionerna. Nu handlar det om att den amerikanska administrationen ska komma på plats. Vid andra tillfällen är det att det snart är val, och andra gånger är det någonting annat. Jag tror att man verkligen måste tagga upp detta.

Med all respekt för att man måste bereda saker i Regeringskansliet skulle jag ändå önska att det kunde gå lite snabbare. Det finns en bred politisk enighet i riksdagen om att Palestina ska få en observatörsstatus. Det är klart att det är eftersträvänsvärt, som Lars Ohly också anför, att det ska vara en gemensam EU-ståndpunkt, men det viktigaste är faktiskt att vi får reda på vilken den svenska ståndpunkten är. Sedan kan man förstå att det kompromissas om saker och ting, men den svenska ståndpunkten borde inte vara så svår att få fram.

Som vice ordförande vill jag säga att det vore väldigt bra om vi snart på ett möte skulle kunna få besked om den.

Anf. 84 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Jag ska vara kortfattad, för de tre tidigare talarna har varit inne på linjen också att det är oroväckande med upptrappningen i Gaza. När det gäller Palestina tycker vi att Sveriges regering måste agera tydligare och snabbare i fråga om observatörsstatusen. Det kan inte vara så komplicerat, och det är en prioriterad fråga att snabbt nå fram till detta.

Sedan, herr ordförande, vill jag säga att eftersom utrikesutskottet hade de här frågorna uppe på mötet i går är jag imponerad över att så mycket har hänt i världen att det måste tas upp på detta möte dagen efter. Jag har nämligen inte sett något om det i nyhetsflödet under natten.

Anf. 85 SVEN BRITTON (S):

Jag vill knyta an till tidigare frågeställningar. Vilka skäl, bortsett från taktiska sådana, finns det för att inte erkänna Palestinas ökade status i FN? Har regeringen några tydliga skäl för att inte göra det?

Anf. 86 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Diskussionen har i huvudsak handlat om generalförsamlingsresolutionen. Jag har inte mycket att tillägga till det jag sade inledningsvis, nämligen att det är ett formativt skede – det kan jag hålla med Tommy Waidelich om i den bemärkelsen att enskilda stater nu är i kontakt med både den palestinska gruppen och arabgruppen vad gäller textens utformning. Därför är det lite av ett rörligt mål. Vi vet inte riktigt vilken text som FN:s medlemsstater slutligen har att ta ställning till.

Ministrarna kommer att tala mycket om hur de olika analyserna kring texten ser ut. Jag håller med Lars Ohly om att det inte kommer att bli lätt att ena EU-kretsen kring en gemensam hållning, men ambitionen måste vara sådan, och det är inte minst en svensk ambition att driva enighetsaspekten.

Vi har även den nordiska dimensionen där det kommer att finnas behov av att se om vi kan ha en gemensam ståndpunkt på nordiskt håll. Allt det där tar tid och måste beredas, och därför är regeringen inte färdig med sitt ställningstagande som kommer att bero dels på textens utformning, dels på synpunkter från de övriga i EU-gruppen och i den nordiska gruppen.

Anf. 87 MARIE GRANLUND (S):

Det är svårt att ha någon avvikande mening då det inte finns någon ordentlig svensk ståndpunkt att ta ställning till. Det är en sådan vi eftersträvar att få. Eftersom Sverige ligger efter i det här är min uppmaning att om det skulle bli så under ministerrådet som nu kommer att äga rum att det blir skarpt läge måste regeringen komma tillbaka i ett samrådsförfarande.

Anf. 88 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Vi förutser inte att det ska bli någon form av gemensamt ställningstagande nu på måndag när ministrarna kommer överens om hur de ska göra. Den 29 november kan te sig som väldigt snart, men det är inte omedelbart förestående och det kommer att rinna en hel del vatten under broarna till dess. Utgångspunkten för den här genomgången har varit att det här inte är en beslutspunkt i Bryssel på måndag.

Anf. 89 PYYRI NIEMI (S):

Jag måste ställa en fråga till kabinettssekreteraren. Flera av ledamöterna och vice ordföranden har också ställt liknande frågor. Har regeringen över huvud taget någon position i frågan? Även om den inte skulle bli föremål för en diskussion måste det finnas en uppfattning. Det måste skäligen finnas något slags uppfattning i den här principiella frågan. Jag kan inte tro att kabinettssekreteraren eller utrikesministern sätter sig vid en förhandling utan att ha en grundläggande uppfattning om saken. Sedan får man kanske kompromissa sig fram till någon annan uppfattning,

Anf. 90 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Självklart har vi haft all anledning att ta ut satsdelar i den här texten och gå igenom de olika åberopanden av tidigare resolutioner som görs i texten för att se hur vi röstade vid de tillfällena. Vi går tillbaka till texter ända från 1940-talet, och vi har haft anledning att analysera detta. Vi har haft anledning att analysera vad konsekvenserna är i folkrättslig mening av en statushöjning och vad det innebär i form av möjligheten av att sedan bli medlem av FN:s olika fackorgan eller delta i olika konventioner inklusive Internationella brottmålsdomstolen, vilket har varit en viktig punkt.

Det har varit en diskussion om en passus i texten som är en uppmaning till säkerhetsrådet att erkänna Palestina som en fullvärdig medlem, och alltså inte bara som observatör, av FN. Det i sin tur utlöser ju hela diskussionen om Palestinas status i erkännandemening.

Vi har betraktat Palestina som en stat i vardande, och det är därför som vi har arbetat för att uppgradera till exempel den palestinska delegationens status här i Sverige. Samtidigt har vi utomordentligt strikta kriterier folkrättsligt sett när det gäller erkännande som bygger på en lång tradition. Alla svenska regeringar oavsett politisk schattering har ju haft en mycket bestämd linje när det gäller vilka kriterier man använder när man erkänner en stat. Hela den diskussionen tarvar en viss tid.

Sedan vill vi naturligtvis höra vad man tycker i de nordiska huvudstäderna och vad man tycker i de olika europeiska huvudstäderna så att vi kan få en samlad bild.

Som jag sade tidigare är texten dessutom inte slutligt spikad. Den är inte ens lagd på bordet ännu i generalförsamlingen. Vad vi har fått är ett förhandsutkast från den palestinska delegationen. De är ju som vi vet inte medlemmar i FN och kan därför inte lägga fram sin text, utan det kommer att bli en text som efter olika manglingar kommer att läggas fram sannolikt av några av Arabförbundets medlemmar. Sedan får vi veta om omröstning faktiskt kommer att ske den 29 november eller vid ett annat datum.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns majoritet för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna men att vi även har noterat en avvikande mening från Vänsterpartiets sida när det gäller Palestinas observatörsstatus och ett medskick från Socialdemokraterna om återkommande till nämnden i händelse av att ett skarpt läge i frågan uppstår.

Anf. 92 MARIE GRANLUND (S):

Det här är en diskussionspunkt, och jag undrar vad det är vi ställer oss bakom.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Vi ställer oss bakom den diskussion som ska föras i den här frågan i nästa vecka.

Anf. 94 MARIE GRANLUND (S):

Då har vi ett medskick om att regeringen ska göra sin röst hörd och kräva observatörsstatus för Palestina som en majoritet i riksdagen vill.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar det medskicket.

Anf. 96 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

I så fall blir det en avvikande mening från oss också. Den har samma innebörd som medskicket från Socialdemokraterna.

Anf. 97 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar det medskicket också.

Anf. 98 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag ska inte lägga mig i nämndens egen beslutsordning men vill bara nämna att vi har en sannolik beslutspunkt som vi kommer att återkomma om till nämnden, och den handlar om Gaza. Det kommer med största sannolikhet att komma slutsatstexter.

Det andra är att FN-omröstningen är en diskussionspunkt – och informationsutbyte i Bryssel. Men skarpt läge uppstår först när man ska rösta i FN, i New York. Vi diskuterar inte FN-omröstningen här och nu i EU-nämnden. Det är bara det jag vill få fram som en punkt.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattade Socialdemokraterna som att det gällde att det blir skarpt läge såvitt avser EU:s ståndpunkt.

Anf. 100 MARIE GRANLUND (S):

Ja, Sveriges ståndpunkt i EU.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Efter dessa olika förtydliganden har vi noterat avvikande meningar från Vänsterpartiet, från Miljöpartiet och, som jag uppfattar det, även från Socialdemokraterna.

Med det går vi vidare till punkt 7, Ukraina. Också detta är en diskussionspunkt.

Anf. 102 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Herr ordförande! Rådet väntas diskutera EU:s relationer med Ukraina i ljuset av det nyligen genomförda parlamentsvalet, situationen avseende selektiv rättsskipning, som uttrycket har kommit att lyda, mänskliga rättigheter och reformagendan i landet i stort.

Av särskilt intresse är naturligtvis EU:s agerande avseende det färdigförhandlade men ännu inte undertecknade associeringsavtalet. Den senaste händelseutvecklingen i Ukraina kännetecknas ju av en fortsatt nega-

tiv trend vad gäller respekten för mänskliga rättigheter och återkommande trakasserier.

Parlamentsvalet den 28 oktober fick skarp kritik av de internationella valobservatörerna. Vi noterade inte minst OSSE-delegationschefens, riksdagsledamoten Walburga Habsburg Douglas, yttrande som var mycket tydligt på den punkten när det gäller regeringspartiets missbruk av administrativa resurser, skev politisk tv-bevakning och inkonsekvent och godtyckligt agerande från myndigheternas sida.

Som jag hade anledning att berätta i utrikesutskottet i går sitter fortfarande förre premiärministern Tymosjenko och förre inrikesministern Lutsenko fängslade. De saknade därmed möjlighet att delta i valkampanjen.

Det är också oklart ännu om oppositionen till slut kommer att acceptera valresultatet. På valdagen gick det förhållandevis lugnt till även om rösträkning och inrapportering av resultat i en del enmansvalkretsar har karakteriserats av förseningar och anklagelser om fusk. Valet kommer att göras om i fem av dessa.

Från svensk sida har vi naturligtvis ett fortsatt starkt intresse av ett Ukraina som bekänner sig till en europeisk identitet och värdegemenskap. Vi har bilateralt och även inom EU varit tydliga i frågor om demokrati och MR i dialogen med Ukraina.

En synpunkt som ofta diskuterats i EU-kretsen har varit att det sätt på vilket parlamentsvalet skulle genomföras skulle få bäring på vårt, EU:s, fortsatta förhållningssätt. Det gäller naturligtvis också tillämpningen av den selektiva rättskipningen och reformarbetet i stort.

Vi delar de internationella valobservatörernas kritik. Vi har beklagat att valets genomförande kan ses som ett steg bakåt för demokratin i Ukraina. EU:s intresse av att knyta Ukraina närmare genom associeringsavtalet består, men vägen framåt kommer naturligtvis att karakteriseras av en nödvändig balansgång mellan å ena sidan att stå upp för våra demokratiska värderingar och å andra sidan ett konstruktivt samarbete på reformområdet.

Från svensk sida har vi varit pådrivande i EU på det sättet att vi också har lyft fram betydelsen av det östliga partnerskapet, där Ukraina ingår och där ett fördjupat samarbete med partnerländerna är, så att säga, huvudmomentet.

Vi har understrukt betydelsen av ett värdebaserat samarbete med Ukraina och att Ukraina ska leva upp till de kriterier som har lagts fast.

Hur operationaliserar man nu detta? Jo, innan förhandlingarna om associeringsavtal påbörjades hade vi lagt fram tre kriterier för att påbörja förhandlingarna. Det var fria rättvisa val, upphörande av selektiv rättskipning och fortsatt reformarbete.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Det är väl det som kommer att dominera i den här diskussionen. Cecilia Tamm påminner mig och visar mig en liten fusklapp här om att det kommer tillbaka i mer operativa former, med rådsslutsatser och beslutspunkt, på nästa FAC som är i december. Vi kan väl se det här som ett slags första uppvärmningsdiskussion om Ukraina.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Innan jag släpper in Johnny Skalin vill jag erinra om att försvarsmministern har väntat i 30 minuter i vår lounge.

Anf. 104 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag tänker inte bli långrandig. Regeringen har onekligen en poäng i att det finns ett starkt värde i att driva på för demokratisering och driva på när det gäller samhällsstyrning och så vidare i Ukraina.

Däremot har vi vad gäller den direkta Europaintegrationen en avvikande mening gentemot regeringen, även om man bara ska analysera hur unionen på bästa sätt kan verka för en fortsatt EU-integrering, för Ukraina står onekligen inför enorma utmaningar. Innan man kommer vidare med det tycker inte vi att det finns en mening att ens analysera hur vi ska integrera Ukraina i EU.

Mot den bakgrunden anmäler jag avvikande mening.

Anf. 105 TOMMY WAIDELICH (S):

Jag sparar lite tid. Frågan kommer ju att komma upp igen. Jag upprepar bara våra tidigare medskick om att det behövs både morot och piska. Det är viktigt med ett fortsatt medlemskapsperspektiv för Ukraina, men samtidigt kan vi inte acceptera att det nu går baklänges. Då kanske det inte räcker med att bara laborera med tider och frysning av avtal, utan det kanske krävs mer. Men, som sagt, vi kommer tillbaka till det.

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna. Vi har noterat en avvikande mening från Sverigedemokraterna och ett medskick från Socialdemokraterna.

Då går vi vidare till punkt 8, Kuba. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 107 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Kuba kommer att behandlas på det sättet att höga representanten Cathy Ashton kommer att informera utrikesministrarna om hur långt hennes tankemödor har gått när det gäller hur vi ska hantera Kuba framöver. Hon fick ju det uppdraget tidigare internt inom kommissionen och EEAS, men hon skulle även ha konsultationer och återkomma med några idéer.

Det vi förväntar oss att hon kommer att säga är att hon nu ska arbeta på ett förhandlingsmandat som hon sedan ska presentera för ministrarna någon gång på nyåret. Det gäller ett förhandlingsmandat för ett avtal med Kuba som i praktiken kodifierar det som vi i dag har i form av samarbete med Kuba men med det viktiga tillägget – för det har varit en väldigt kontroversiell punkt – att den gemensamma ståndpunkten från EU:s sida, som har gällt sedan 1996, ska förbli ett bestående grundelement i det arbetet.

Det är någonting som har varit en nagel i ögat på Kuba. Kubanerna har vid ett flertal tillfällen krävt att den gemensamma ståndpunkten skulle, så att säga, försvinna och ersättas av ett avtal. Men så blir alltså

inte fallet, räknar vi med att Cathy Ashton kommer att säga till ministrarna.

Från svensk sida har vi inte sett några större reformansträngningar på Kuba, och vi förblir naturligtvis väldigt skeptiska till MR-utvecklingen. Vi kräver att se ett genuint reformarbete som ska utvecklas på Kuba. Men vi kommer naturligtvis att lyssna på vad Cathy Ashton har att säga.

Anf. 108 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Det är egentligen olyckligt att EU vill, så att säga, samverka så mycket mer med Kuba när situationen ser ut som den gör. Jag kan förstå att det är många av EU-länderna som vill det. Det är kanske svårt för Sverige att sätta emot. Men det är verkligen viktigt med det här trycket på ökade friheter, yttrandefrihet och mänskliga rättigheter.

Jag följer twitterflödet en hel del. Det är folk som fångslas nästan varje dag. Det är folk som på olika sätt trakasseras. Det är klart att det fortfarande är ett väldigt allvarligt läge på Kuba, och vi ser inga direkta förbättringar av MR-läget, tyvärr. Därför är det viktigt att EU använder den kanalen och den möjlighet man har att verkligen trycka på när det gäller förbättringar för människor.

Anf. 109 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns majoritet för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Vi tar oss vidare till punkt 9, Presidentvalet i USA. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 110 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Idén bakom den diskussionspunkten är just att se vad man på EU-sidan på ett tidigt stadium, när den nya amerikanska administrationen är under formering, kan vilja ta upp som olika diskussionstrådar.

Där finns naturligtvis de givna, som ett antal utrikespolitiska frågor. Vi talar om fredsprocessen, Mellanöstern, Syrien, Iran med flera. Men det är även sådana saker som EU nu ser ett ökat intresse av, nämligen möjligheten att påbörja en diskussion om ett frihandelsavtal över Atlanten mellan EU och USA.

Det finns också mycket annat som kan komma att diskuteras. Det är den mycket, så att säga, generella diskussionen om det transatlantiska samarbetet som ministrarna vill ägna en stund åt på måndag.

Anf. 111 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns majoritet för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

När det gäller punkt 10, Övriga frågor, undrar jag: Finns det någonting att tillägga? Är det någon som önskar ordet med anledning av den? Det är det inte. Tack för informationen på den punkten!

Då ska vi gå över till punkt 3, Mali. Den punkten angår både kabinetssekreteraren och försvarsministern och ska tas gemensamt.

2012/13:10
16 november

4 § Utrikes frågor och utrikes frågor – försvar
Försvarsminister Karin Enström
Kabinettssekreterare Frank Belfrage

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi försvarsminister Karin Enström med medarbetare välkomna hit till EU-nämnden. Vi har kommit till dagordningspunkten 3, Mali.

Anf. 113 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Herr ordförande! Det är väldigt bra att kunna ha den här punkten gemensamt med försvarsministern, eftersom det här finns en uppenbar militär dimension.

Bakgrunden till att ministrarna på måndag ska tala om Mali är den allvarligt försämrade säkerhetssituationen i landets norra delar parallellt med att lokalbefolkningen utsätts för allvarliga övergrepp samt befinner sig i en svår humanitär situation. Risken är påtaglig att oroligheterna i norra Mali dessutom får en regional spridning.

Det är bakgrunden till att FN:s säkerhetsråd nyligen enhälligt antog en resolution, resolution 2071, som lägger upp för en insats av både politisk och militär natur.

Det är ett samspel mellan den västafrikanska regionala organisationen Ecowas, FN, Afrikanska unionen och Europeiska unionen – vars roll särskilt lyfts fram i säkerhetsrådsresolutionen – som ombeds att börja planera för ett större grepp där det finns både ett politiskt spår med en vägkarta och möjlighet till en försoningsprocess i Mali och en möjlighet till ett militärt inslag som kommer att vara afrikanskt lett. Idén är att förutom de 5 000 man som den maliska armén skulle kunna mönstra skulle Ecowas kunna ställa upp med 3 300 man. EU:s möjlighet här är att ha en CSDP-insats innebärande att ett drygt tvåhundralet militära rådgivare och utbildare skulle bidra till att Ecowasstyrkan och den maliska styrkan skulle kunna få rätt utbildning och rätt upplägg för att kunna bidra till att värna om Malis territoriella integritet och få en säkerhetsledd process även i norra Mali.

Det här kommer dock att ta tid. Som jag hade anledning att berätta i utrikesutskottet i går var jag i FN alldeles nyligen och talade med FN-sekretariatet. De ser framför sig åtskilliga månader av just utbildning och träning innan någonting kan äga rum. Därför är det väldigt viktigt att under den perioden allt görs för att få till stånd en politisk lösning. De här två bitarna hör ju, som vi väl insett, ihop.

När väl Ecowas med hjälp av Afrikanska unionen är färdiga med sitt militära planeringsinstrument går det här tillbaka till FN. Generalsekretären har krav på sig att lämna en ny rapport till säkerhetsrådet, och det gör han i slutet av månaden. Då förväntas säkerhetsrådet anta en ny resolution, resolution 2, som ger någon form av klartecken till det arbete som nu har förberetts inom Afrikanska unionen, inom Ecowas och även inom EU.

Återigen: Det kan inte nog understrykas hur betydelsefullt det är att försöka få den samlingsregering som nu sitter i Bamako att göra det som det internationella samfundet har krävt, nämligen en vägkarta för en politisk lösning, en försoningsprocess och möjlighet att dra till sig de

olika tuaregggruppernas stöd för en sådan utveckling. Det har så till vida börjat bära frukt att någon av de här tuaregggrupperna har signalerat en vilja att delta i ett politiskt arbete som skulle kunna återföra normalitet i Mali.

2012/13:10
16 november

Anf. 114 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Det som det nu handlar om är, och det tycker vi är viktigt, att den här planeringen pågår skyndsamt. Att notera är att det inte är en stor väpnad insats som skulle vara aktuell från EU:s sida utan just en insats, om det blir aktuellt, som ska stödja utbildning och reform. Det handlar alltså inte om en väpnad insats. Man ska se över hur insatser ska skyddas och om de kan stödjas på andra sätt, med ledning, logistik och närskydd.

Sverige har ännu inte fått någon förfrågan, vi har ännu inte kommit så långt i planeringen, men vi kommer självklart att överväga vad vi skulle kunna bidra med om det blir aktuellt.

Anf. 115 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det såvitt avser diskussionen finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna. Jag uppfattar också att det finns ett beslut avseende rådsslutsatser. I den delen finner vi att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet.

Med det lämnar vi punkt 3 om Mali och går över till punkt 4. Jag noterar att det finns A-punkter. Vi ser fram emot, försvarsministern, en återrapport från mötet i rådet den 22 mars, en informell middag den 18 april och ett informellt ministermöte den 26–27 september.

Anf. 116 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Vi har en annan gemensam punkt på utrikes- och försvarsministermötet som handlar om diskussionen inför Europeiska rådet 2013.

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Jag förstår att ni föreslår att den kommer först.

Anf. 118 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Ja, och då kan kabinetssekreteraren vara kvar för att stödja och fylla i eftersom det är en gemensam lunch mellan utrikesministrarna och försvarsministrarna.

Jag vill kort informera om vad detta handlar om. Det kallas för en orienteringsdebatt om vilka försvarsrelaterade frågor som behöver lyftas upp till Europeiska rådet. Bakgrunden är den att i ett meddelande från Europeiska rådet i juni 2012 angavs att försvarsfrågor kommer att diskuteras vid Europeiska rådets möte i december 2013. Som ett led i förberedelserna inför den diskussionen ska vi ha den här orienteringsdebatten.

Fokus i diskussionen i Europeiska rådet 2013 väntas vara EU:s militära förmågeutveckling. Här har kopplingen till industri, forskning och utveckling och den inre marknaden framhållits som viktiga aspekter. På måndag väntas frågan handla om huruvida Europeiska rådet ska ta sig an försvarsfrågorna enbart ur ett smalare, mer försvarsindustriellt, perspek-

tiv eller i ett bredare perspektiv där EU:s militära förmågor kopplas till den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik i stort.

Regeringens syn är att ambitionen bör vara att diskutera förmågefrågorna i ett bredare perspektiv, så att det inte enbart blir en diskussion om försvarsindustri, pooling and sharing. Det här ska ske utan att nya ekonomiska åtaganden görs. Vi bör se december 2013 som ett tillfälle då stats- och regeringscheferna ges möjlighet att diskutera EU:s ambition som global säkerhetspolitisk aktör. Utifrån det kan vi sedan ta oss an frågan om vilken förmåga EU bör ha och hur den bäst ska kunna uppnås.

En annan aspekt som kan komma att diskuteras på lunchen är mer konkreta förberedelser inför Europeiska rådet 2013. Här har det aviserats att Europeiska rådet redan den 13 december i år ska ge ett uppdrag till utrikestjänsten, till Europeiska försvarsbyrån och till kommissionen att förbereda mötet i december 2013.

Enligt regeringens uppfattning är det viktigt att inte enbart EU:s institutioner deltar aktivt i det förberedande arbetet utan att även medlemsstaterna får en chans att vara med. Uppdraget bör om möjligt hållas öppet för att medge den bredare säkerhets- och försvarspolitiska diskussion som vi efterfrågar.

Man ska se det som att rådsmötet på måndag ger tillfälle till en första diskussion i medlemsstatskretsen om detta. Vi hoppas att få återkomma i frågan vid kommande ministermöten och återrapporteringar under nästa år.

Anf. 119 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Tack, försvarsministern! Det är viktigt att man diskuterar EU:s roll som en global säkerhetspolitisk aktör. Om EU ska vara en attraktiv aktör är det de ekonomiska musklerna, den mjuka makten, som ska utvecklas snarare än militära muskler, den hårda makten.

Jag sneglade lite grann på rapporten från förra ministerrådet, som ju försvarsministern ska redogöra för senare. Där kan vi se ganska spretiga uppfattningar bland medlemsstaterna om hur förmågutvecklingen ska ske. Det talas om gemensam försvarsplanering och om gemensam försvarsbudget. Det kan vara intressant att höra vad den svenska regeringens ingång är i de här diskussionerna. Det känns väldigt viktigt. Det känns som att vissa medlemsstater har en ganska klar federalistisk inriktning i det här fallet.

Anf. 120 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi anser inte att EU som aktör bör ha någon roll över huvud taget att spela globalt vad gäller försvarspolitik. Det bästa sättet, som vi ser det, att stärka svensk försvarsindustri är att stärka det svenska försvaret. Diskussionen får därför gärna begränsa sig till industri, forskning och utveckling. Vidare vill vi att Sverige hävdar undantag vid upphandling av särskilt viktiga avancerade materialsystem där produktionen kan ske i Sverige.

Jag anmäler avvikande mening i förhållande till regeringen om regeringen har en annan uppfattning i de här frågorna.

Anf. 121 LARS OHLY (V):

Min synpunkt sammanfaller i stor utsträckning med Anna-Lena Sörensons. Vi ser inte utvecklandet av mer samarbete kring militära frågor eller ökad militär kapacitet för EU som frågor som över huvud taget ska upp på dagordningen. Jag förstår inte syftet med att Europeiska rådet ska diskutera de här frågorna i december om ett år, om det inte är just för att stärka den federalistiska synen på bygget av Europeiska unionen där den militära komponenten riskerar att vara en sådan som stärks och som får mer inflytande och betydelse. Vi menar att det inte är den riktning vi vill se Europeiska unionen utvecklas i.

Jag skulle önska att regeringen var väldigt kritisk och väldigt ifrågasättande i diskussionerna. Jag tycker att det är bra att man betonar att medlemsstaterna ska vara med, för jag är rädd för att ifall institutionerna tar över det här kommer det att gå helt käpprätt åt skogen. Man bör också vara väldigt vaksam på varje steg som tas i riktning mot mer av en militär union, vilket inte ligger i den direkta närheten men som hos en del finns som ett långsiktigt mål för Europeiska unionens utveckling.

Anf. 122 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Utgångspunkten i diskussionen är självklart de fördrag som finns. Tanken är att de här frågorna, genom att regerings- och statscheferna tar upp och uppmärksammar dem, ska synliggöras och komma upp på agendan tydligare och att man ska kunna ge vidare vägledning för att få till stånd en mer effektiv tillämpning av saker som vi redan har kommit överens om.

Vi har sett ganska stora förändringar de senaste åren, alltifrån den ekonomiska krisen till hur politiskt och ekonomiskt inflytande har förskjutits i världen. USA har större fokus på Asien. Vi kan se att EU har ett ökat ansvar på den säkerhetspolitiska arenan. Det påverkar både säkerhetspolitiken och försvarsindustrilandskapet. Det är grunden till att Europeiska rådet har bestämt sig för att ta upp de här frågorna. Jag ser gärna kabinetssekreteraren komplettera.

Det vi har sagt från svensk utgångspunkt är att vi tycker att det är viktigt att det inte heller bara handlar om försvarsindustri. Vi har en överenskommen politik på det här området. Vi ser inte framför oss att det i första hand handlar om vidare federativa tankar utan snarare om att lyfta upp de här frågorna på den högsta nivån just för att få vidare vägledning. En del samarbeten fungerar bra, andra samarbeten skulle kunna fungera mycket bättre. Med, enligt vad vi ser nu, minskande resurser och minskande satsningar på det här området är det ännu viktigare att ta gemensam ansats.

Anf. 123 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag vill bara komplettera vad försvarsministern just sagt. I slutsatstexter i förberedelserna finns den bredare ansatsen, det som kommit att betecknas som the comprehensive approach och som just syftar till att på det säkerhetspolitiska området försöka se bredden av de instrument som finns i EU:s verktygslåda. Där finns en hel arsenal, och det är det som många gånger har varit styrkan i EU-arbetet.

Det är därför som vi från svensk sida har lanserat behovet av att se över EU:s säkerhetsstrategi som går tillbaka till 2003 och som delvis

gjordes om 2008–2009. Vi har därför från svensk sida nu lanserat idén om att fyra utrikespolitiska institut, i Sverige, Polen, Italien och Spanien, ska arbeta med detta. Sedan ska vi fånga in det till nästa vår. Det var också därför som försvarsministern underströk betydelsen av att det är en öppen process under resans gång fram till december 2013 med möjligheter till inspel från olika håll, däribland när det gäller den breda säkerhetsstrategin som vi tycker att EU har gott behov av.

När det gäller själva krishanteringskapaciteten ser vi tid efter annan, från Mali till andra krishanteringar och konflikter, att det krävs olika förmågor från EU:s sida.

Anf. 124 ORDFÖRANDEN:

Kabinettssekreteraren nämnde slutsatser. Finns det sådana på den här punkten?

Anf. 125 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Ja, herr ordförande, det finns slutsatser som handlar om militära förmågor kopplade till den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken, som också innehåller betydelsen av pooling and sharing av militär förmåga.

Slutsatserna syftar på att man ser fram emot diskussioner 2013 för att just få de strategiska riktlinjerna från rådet när det gäller de här frågorna.

Anf. 126 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för klargörandet.

Anf. 127 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Jag vill inte förlänga diskussionen. Men när det gäller EU:s gemensamma krishantering tycker jag att det är viktigt att vi skiljer på förmågeutvecklingen, arbetet med pooling and sharing och bilaterala samarbeten, för det är inte detsamma som att vi ska ha en gemensam försvarsbudget i EU som medlemsstaterna ska bidra till eller att vi ska ha en gemensam försvarsplanering. Det är viktigt att vi understryker det.

Anf. 128 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Som jag har förstått är syftet att förbereda för en diskussion, och vi vet ju vilka beslut som har fattats. Snarare kommer detta att tas upp på allra högsta nivå för att se över vilka förmågor som kommer att krävas för att vara en global aktör och öka fokus på dessa frågor.

Den typen av diskussioner kan säkert förekomma från enstaka medlemsländer, men vi har inte alls uppfattat det som syftet med att lyfta upp detta och förbereda den diskussion som ska ske 2013. Det kan jag lugna nämnden med.

Anf. 129 SUSANNA HABY (M):

Jag har bara en kort fråga. Det är väldigt viktigt att man samarbetar och framför allt detta med pooling and sharing. Hur stora är värdena? Vad är det Sverige kan tjäna på att vara med i det här systemet rent eko-

Anf. 130 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Vi kommer att återkomma lite mer till pooling and sharing. Men tanken med det är, förutom att identifiera brister när man ska utveckla nya förmågor, att se om man kan samarbeta, om flera länder tillsammans kan använda samma utrustning. Vid väldigt stora projekt har Sveriges inriktning varit att det är hela EU som ska samla sina resurser. Annars har vi väldigt goda exempel på bilateral och regional pooling and sharing. Ett exempel kan vara ett nytt artillerisystem som vi har utvecklat tillsammans med Norge. Sverige har nu tjänat flera hundratals miljoner. Andra samarbetsområden som vi tittar på är träning och utbildning inom olika områden.

Det handlar om att man förmodligen på sikt kan spara in pengar. Det handlar nog mycket också om att vi kan använda våra gemensamma resurser mer effektivt och få ut mer för varje satsad krona. Det är en bredd av alltifrån materielprojekt till mycket av gemensamma träningsanläggningar och övningar och att använda varandras materiel just för att inte duplicera förmågor och verksamheter. Vi gör det till störst del inom det nordiska samarbetet. Det kanske inte riktigt är EU-nämndens område, men jag återkommer gärna i annat forum för att berätta mer om det.

Anf. 131 ORDFÖRANDEN:

Vad beträffar slutsatserna finner jag sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet. Såvitt avser diskussionen konstaterar jag att det finns majoritet för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna. Vi har även noterat en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Med detta vill vi tacka kabinetssekreteraren och önska en trevlig helg.

Vi går tillbaka på dagordningen och befinner oss på återrapporterna.

5 § Utrikes frågor – försvar

Försvarsminister Karin Enström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor – försvar den 22 mars 2012

Återrapport från informell middag den 18 april 2012

Återrapport från informellt ministermöte den 26–27 september 2012

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor – försvar den 19 november 2012

Anf. 132 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Sedan det senaste samrådet med nämnden har det varit ett rådsmöte och två informella ministermöten, ett i Bryssel den 18 april och ett i Nicosia den 26–27 september. Eftersom ni har delgivits rapporterna från dessa två möten tänker jag, om nämnden så accepterar, återrapportera endast från det senaste mötet som jag själv personligen deltog i, och det var det informella ministermötet den 26–27 september.

Det informella ministermötet bestod av tre sessioner: södra grannskapet, insatser och förmågor.

I den första sessionen, södra grannskapet, diskuterades bland annat Sahel och en eventuell GSFP-insats i Mali, som vi nu har fått fortsättningen på. Sverige välkomnade en fortsatt planering för en insats och lyfte fram vikten av att det internationella samfundet förstärker sina ansträngningar för att situationen på sikt ska kunna återgå till den maliska statens egen kontroll.

Den andra sessionen fokuserade främst på insatserna vid Afrikas horn, det vill säga Operation Atalanta, EUTM Somalia och EUCAP Nestor. Där meddelade utrikestjänsten att man inom kort skulle presentera den strategiska översynen av EUTM Somalia.

Den tredje och sista sessionen rörde förmågor. Där fördes diskussioner om dels pooling and sharing, dels EU:s stridsgrupper. Diskussionen om pooling and sharing kretsade framför allt kring ett diskussionspapper som den europeiska försvarsbyrån hade lagt fram inför mötet innehållande bland annat ett förslag på en frivillig uppförandekod för pooling and sharing.

När det gällde EU:s stridsgrupper diskuterades olika sätt för att kunna fylla registret, det vill säga registret för vem som ska stå för beredskapen och när.

Sverige betonade i sitt inlägg att politisk vilja och faktisk användning av stridsgrupperna var avgörande för att medlemskapet fortsatt skulle fylla registret. Här fick vi medhåll från flera medlemsstater.

Det var Nicosiamötet i september.

Anf. 133 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi försvarsministern för informationen och går vidare till punkt 2, GSFP-insatser. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 134 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Under den här punkten förväntar vi oss diskussioner om insatserna vid Afrikas horn och eventuellt kommande insatser.

Vi börjar med Operation Atalanta som ju utgör en viktig del av EU:s och Sveriges breda engagemang för Somalias utveckling. Insatsen skyddar humanitära transporter till Somalia och bidrar till att motverka piratverksamhet i området utanför landet. Insatsen bidrar också till att hålla sjövägar öppna för handelstrafik.

Läget i Operation Atalanta visar på en tydlig nedgång av incidenter hittills under 2012 i jämförelse med tidigare år. Det finns just nu 5 kapade fartyg och 141 personer som gisslan.

Att antalet attacker, inklusive de personer som berörs av kapningar, har minskat är naturligtvis en positiv utveckling. Till viss del beror det på att insatsen har utvecklat bättre tillvägagångssätt för att genomföra uppgiften. Man har större fokus på utbildning och samverkan med rederier och andra aktörer. Det har bland annat resulterat i att handelssjöfarten själv har utvecklat ett bättre egenskydd och en bättre samverkan med andra aktörer.

Regeringen gav i juli 2012 Försvarsmakten i uppdrag att planera och förbereda för ett svenskt militärt bidrag till Operation Atalanta under perioden april–augusti 2013. Just nu överväger också regeringen ett nytt deltagande i Operation Atalanta under slutet av 2014.

Sedan har vi EU:s träningsmission för Somalia, som förkortas EUTM Somalia. Det är en annan del av EU:s breda engagemang på Afrikas horn. Den syftar till att stärka säkerhetsstrukturen i Somalia. Här har en strategisk översyn av insatsen genomförts av EU:s utrikestjänst. I den föreslås en förändring av insatsen som innebär ett ökat engagemang i Somalia. Att vara på plats i Somalia ger en viktig signaleffekt. Samtidigt måste vi beakta säkerhetssituationen på plats och därmed också säkerheten för vår personal vid en eventuell flytt.

EU:s höga representant förväntas föreslå ett tredje mandat för EUTM Somalia, förhoppningsvis före årets slut.

Regeringen har en positiv grundinställning till en förlängning av mandatet och utreder förutsättningarna för ett fortsatt svenskt bidrag. Men det bör noteras att både den politiska utvecklingen och säkerhetssituationen i Somalia kan komma att påverka insatsens utformning på både kort och lång sikt.

Den civila insatsen EUCAP Nestor, som nu är påbörjad, är ytterligare en del av det breda engagemanget på Afrikas horn. Här bidrar Sverige med en person från Kustbevakningen samt en person från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Regeringen överväger ytterligare personella bidrag till insatsen allteftersom den byggs upp.

Sedan har vi Operation Althea som har pågått i Bosnien och Hercegovina sedan december 2004. Frågan om fortsatt militär närvaro i Bosnien och Hercegovina är kopplad till framtida avveckling av OHR, som står för Office of the High Representative, och en förstärkt EU-närvaro.

Regeringen anser att det exekutiva militära mandatet bör avslutas och att det fortsatta engagemanget ska syfta till att bygga upp landets egna säkerhetsstrukturer i högre grad än i dag.

Vidare diskuteras fortsatt inom EU möjligheten till en ny civil insats i Libyen. Regeringen stöder detta arbete. Fokus för insatsen skulle vara att bygga upp ett fungerande gränskontrollsystem, eftersom Libyen inte

förmår att fullt ut kontrollera sina gränser. En rekognoseringsresa är planerad till slutet av november.

Anf. 135 JOHNNY SKALIN (SD):

Med undantag av Operation Atalanta anser vi från Sverigedemokraterna att vi bör ta en paus i det militära biståndet fram tills att vårt existensförsvar är återuppbyggt, vilket antas kunna ske tidigast 2022.

Anf. 136 SUSANNA HABY (M):

Jag har två korta frågor när det gäller Atalantainsatsen. Man funderar ju på varifrån pengarna kommer till de ganska väl utrustade och beväpnade styrkor som piraterna ändå är. Har vi i Sverige någon aning om var de resurserna kommer ifrån?

Det finns en USA-bas i Jibota, alldeles i närheten där. Hur samarbetar vi med dem och deras tekniska utrustning så att vi kan bli än mer lyckosamma i det här arbetet?

Anf. 137 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Jag uppfattar inte Johnny Skalins inlägg som en fråga utan mer som ett konstaterande.

Susanna Habys frågor varifrån pengarna kommer. Det här en del av grov organiserad brottslighet, och de oerhört stora lösensummor som de har lyckats få kan man väl se som en stor del av finansieringen. Sedan finns säkert också kopplingar till annan typ av organiserad brottslighet.

Det finns en god insikt i hur nätverken fungerar och hur de lägger upp den typen av operationer. Men det gäller att få ordning både på sjön och i Somalia.

Precis som Susanna Haby säger är EU inte ensamt med Operation Atalanta. Det finns ett antal både länder och organisationer som deltar. Här finns naturligtvis ett utbyte av information för att på bästa sätt ha koll på trafiken.

Anf. 138 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i frågan, men vi har noterat en avvikande mening från Sverigedemokraterna, Johnny Skalin.

Vi beger oss till punkt 3 på dagordningen, Arbetsgruppen för försvar, kommissionens Defence Task Force. Det här är en ny fråga, men vi är lite osäkra på huruvida det är en diskussions- eller informationspunkt.

Anf. 139 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! I första hand uppfattar vi det som en informationspunkt, men det kan bli en diskussion – men inte mer än det.

Det finns en så kallad Defence Task Force, kommissionens arbetsgrupp för försvar, som kommer att presentera sitt arbete. Gruppen inrättades 2011 med uppgift att driva försvarsindustri- och marknadsfrågorna vidare inom kommissionen. Europeiska försvarsbyrån Eda deltar i arbetet som observatör.

Kommissionen ska för det första analysera implementeringen av två direktiv på försvarsindustriområdet. Det ena är direktivet om försvars-

och säkerhetsupphandling och det andra är direktivet om förenkling av villkoren för överföring av försvarsnoterade produkter, det så kallade ICT-direktivet. Utöver detta har kommissionen meddelat att man avser att titta på nya möjligheter inom tre områden, nämligen den inre marknaden, industripolitik samt forskning och innovation. Resultaten av kommissionens arbete förväntas presenteras i ett meddelande om försvarsindustrin i april 2013. Troligen blir detta ett av ingångsvärdena i en diskussion om försvarsfrågor som Europeiska rådet ska ha i december 2013.

Regeringen anser att kommissionen bör agera i direkt samråd med medlemsstaterna. Det är vidare viktigt att arbetet inte resulterar i protektionistiska förslag utan bygger på principer om öppenhet, transparens och bättre konkurrens.

Anf. 140 ORDFÖRANDEN:

Vi konstaterar att det såvitt avser diskussionen finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna och i övrigt tackar vi för informationen under den här punkten.

Anf. 141 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Jag vill också passa på att informera om att i samband med rådsmötet är det ett styrelsemöte för Europeiska försvarsbyrån i försvarsministerformat. På den dagordningen finns två diskussionspunkter, Pooling and Sharing samt Interaktionen mellan Edas arbete och andra politikområden inom EU.

Kopplat till Eda finns på agendan för försvarsministermötet en B-punkt som handlar om Edas budget för 2013. Den ska fastställas. Egentligen ska det vara en treårsram. Men det kommer det inte att bli enighet om. Frågan förhandlades i Coreper i går, och det är fortfarande oklart om det kommer att vara möjligt att nå ett beslut ens om en ettårsbudget. Regeringens linje är att acceptera förslaget från den höga representanten, som innebär att Edas budget ska vara reellt oförändrad, vilket innebär en nominell ökning med ca 2 procent.

Anf. 142 ORDFÖRANDEN:

Vi förstår att denna komplettering gör det hela till en beslutspunkt som nämnden ska ta ställning till. Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet.

Därmed återstår bara för oss att tacka försvarsministern med medarbetare och önska en trevlig helg.

Innehållsförteckning

1 § Allmänna frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	2
Anf. 5 MARIE GRANLUND (S)	2
Anf. 6 SUSANNA HABY (M)	2
Anf. 7 LARS OHLY (V)	2
Anf. 8 BÖRJE VESTLUND (S)	3
Anf. 9 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	3
Anf. 10 MARIE GRANLUND (S)	4
Anf. 11 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	4
Anf. 12 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 13 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	4
Anf. 14 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 15 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	4
Anf. 16 KARL SIGFRID (M)	6
Anf. 17 Andre vice talman ULF HOLM (MP)	6
Anf. 18 MARIE GRANLUND (S)	7
Anf. 19 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	7
Anf. 20 Statssekreterare JOHAN SANDBERG	8
Anf. 21 Statssekreterare HANS LINDBLAD	9
Anf. 22 JOHNNY SKALIN (SD)	9
Anf. 23 LARS OHLY (V)	10
Anf. 24 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M)	11
Anf. 25 PYRY NIEMI (S)	11
Anf. 26 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	11
Anf. 27 Statssekreterare HANS LINDBLAD	12
Anf. 28 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	13
Anf. 29 JOHAN LINANDER (C)	13
Anf. 30 BÖRJE VESTLUND (S)	13
Anf. 31 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	14
Anf. 32 Statssekreterare MARITA LJUNG	15
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 34 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	15
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 36 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	15
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	15
2 § Allmänna frågor – sammanhållningspolitik.....	16
Anf. 38 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 39 Statssekreterare MARITA LJUNG	16
Anf. 40 BÖRJE VESTLUND (S)	16
Anf. 41 Statssekreterare MARITA LJUNG	16
Anf. 42 BÖRJE VESTLUND (S)	16
Anf. 43 Statssekreterare MARITA LJUNG	16
Anf. 44 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	16
Anf. 45 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 46 Statssekreterare MARITA LJUNG	16
Anf. 47 BÖRJE VESTLUND (S)	17

Anf. 48	Andre vice talman ULF HOLM (MP)	17
Anf. 49	LARS OHLY (V)	18
Anf. 50	Statssekreterare MARITA LJUNG	18
Anf. 51	Andre vice talman ULF HOLM (MP)	18
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 53	Statssekreterare MARITA LJUNG	19
Anf. 54	JOHNNY SKALIN (SD)	19
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	19
3 § Utrikes frågor		20
Anf. 56	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 57	Andre vice talman ULF HOLM (MP)	20
Anf. 58	TOMMY WAIDELICH (S)	20
Anf. 59	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	20
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 61	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	20
Anf. 62	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 63	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	21
Anf. 64	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	22
Anf. 65	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	23
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 67	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	23
Anf. 68	LARS OHLY (V)	25
Anf. 69	TOMMY WAIDELICH (S)	25
Anf. 70	PYRY NIEMI (S)	26
Anf. 71	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	26
Anf. 72	SUSANNA HABY (M)	26
Anf. 73	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	27
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 75	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	28
Anf. 76	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	29
Anf. 77	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 78	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	29
Anf. 79	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 80	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	30
Anf. 81	TOMMY WAIDELICH (S)	31
Anf. 82	LARS OHLY (V)	32
Anf. 83	MARIE GRANLUND (S)	33
Anf. 84	Andre vice talman ULF HOLM (MP)	33
Anf. 85	SVEN BRITTON (S)	34
Anf. 86	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	34
Anf. 87	MARIE GRANLUND (S)	34
Anf. 88	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	34
Anf. 89	PYRY NIEMI (S)	34
Anf. 90	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	35
Anf. 91	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 92	MARIE GRANLUND (S)	35
Anf. 93	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 94	MARIE GRANLUND (S)	36
Anf. 95	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 96	Andre vice talman ULF HOLM (MP)	36
Anf. 97	ORDFÖRANDEN	36

Anf. 98	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	36
Anf. 99	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 100	MARIE GRANLUND (S).....	36
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 102	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	36
Anf. 103	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 104	JOHNNY SKALIN (SD)	38
Anf. 105	TOMMY WAIDELICH (S).....	38
Anf. 106	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 107	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	38
Anf. 108	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	39
Anf. 109	ORDFÖRANDEN	39
Anf. 110	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	39
Anf. 111	ORDFÖRANDEN	39
4 §	Utrikes frågor och utrikes frågor – försvar	40
Anf. 112	ORDFÖRANDEN	40
Anf. 113	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	40
Anf. 114	Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	41
Anf. 115	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 116	Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	41
Anf. 117	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 118	Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	41
Anf. 119	ANNA-LENA SÖRENSON (S)	42
Anf. 120	JOHNNY SKALIN (SD)	42
Anf. 121	LARS OHLY (V).....	43
Anf. 122	Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	43
Anf. 123	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	43
Anf. 124	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 125	Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	44
Anf. 126	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 127	ANNA-LENA SÖRENSON (S)	44
Anf. 128	Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	44
Anf. 129	SUSANNA HABY (M)	44
Anf. 130	Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	45
Anf. 131	ORDFÖRANDEN	45
5 §	Utrikes frågor – försvar	46
Anf. 132	Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	46
Anf. 133	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 134	Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	46
Anf. 135	JOHNNY SKALIN (SD)	48
Anf. 136	SUSANNA HABY (M)	48
Anf. 137	Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	48
Anf. 138	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 139	Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	48
Anf. 140	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 141	Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	49
Anf. 142	ORDFÖRANDEN	49